

**LĪGUMA
PAR EIROPAS SAVIENĪBU
KONSOLIDĒTĀ VERSIJA**

SATURA RĀDĪTĀJS**LĪGUMA TEKSTS**

	<i>Lpp.</i>
Preambula	9
I SADAĻA — Kopīgi noteikumi	10
II SADAĻA — Noteikumi, ar ko groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai izveidotu Eiropas Kopienu	13
III SADAĻA — Noteikumi, ar ko groza Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu	14
IV SADAĻA — Noteikumi, ar ko groza Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu	14
V SADAĻA — Noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku	14
VI SADAĻA — Noteikumi par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās	23
VII SADAĻA — Ciešākas sadarbības noteikumi	31
VIII SADAĻA — Nobeiguma noteikumi	33

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS, VIŅAS MAJESTĀTE DĀNIJAS KARALIENE, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS, GRIEĶIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅA MAJESTĀTE SPĀNIJAS KARALIS, FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, ĪRIJAS PREZIDENTS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅA KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGS, VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE, PORTUGĀLES REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅAS MAJESTĀTE LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀS KARALISTES KARALIENE (¹),

APŅĒMUŠIES iezīmēt jaunu posmu Eiropas integrācijas procesā, kas sācies, nodibinot Eiropas Kopienas,

PATUROT PRĀTĀ, cik vēsturiski svarīgi ir tas, ka beigusies Eiropas kontinenta sašķeltība, un to, ka jāliek droši pamati nākotnes Eiropai,

APLIECINOT atbalstu brīvības un demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšanas principam, kā arī tiesiskuma principam,

APSTIPRINOT savu atbalstu sociālajām pamattiesībām, kas definētas Eiropas Sociālajā hartā, kura parakstīta Turīnā 1961. gada 18. oktobrī, un 1989. gada Kopienas Hartā par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām,

TIEKDAMIES nostiprināt savu tautu solidaritāti, vienlaikus respektējot to vēsturi, kultūru un tradīcijas,

TIEKDAMIES arī turpmāk attīstīt iestāžu demokrātisku un efektīvu darbību, lai vienotā sistēmā tās varētu labāk veikt uzticētos uzdevumus,

APŅĒMUŠIES stiprināt un tuvināt valstu tautsaimniecības un nodibināt ekonomisko un monetāro savienību, kas saskaņā ar šo Līgumu paredz arī vienotu un stabilu valūtu,

APŅĒMUŠIES veicināt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību, ievērojot noturīgas attīstības principu, pilnīgojot iekšējo tirgu un vēršot plašumā kohēziju un vides aizsardzību, kā arī īstenot tādu politiku, kas reizē ar sasniegumiem ekonomikas integrācijā nodrošinātu attīstību arī citās jomās,

APŅĒMUŠIES ieviest kopīgu pilsonību savu valstu pilsoņiem,

(¹) Kopš tā laika par Eiropas Savienības dalībvalstīm ir kļuvušas Čehijas Republika, Igaunijas Republika, Kipras Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Maltas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste.

APŅĒMUŠIES īstenot kopējo ārpolitiku un drošības politiku, paredzot arī pakāpeniski izveidot kopējo aizsardzības politiku, kas varētu pāraugt kopīgā aizsardzībā saskaņā ar 17. panta noteikumiem, tādējādi stiprinot Eiropas identitāti un neatkarību, lai veicinātu mieru, drošību un progresu Eiropā un pasaulē,

APŅĒMUŠIES atvieglināt personu brīvu pārvietošanos, reizē nodrošinot savu tautu drošību un aizsargātību, saskaņā ar šā Līguma noteikumiem izveidojot telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums,

APŅĒMUŠIES arvien ciešāk saliedēt Eiropas tautu savienību, kur saskaņā ar subsidiaritātes principu lēmumu pieņemšana ir cik iespējams tuvināta pilsoņiem,

PAREDZOT turpmākus pasākumus, kas jāveic, lai attīstītos Eiropas integrācija,

IR NOLĒMUŠI dibināt Eiropas Savienību un tālab iecēlušī par saviem Pilnvarotajiem:

(pilnvaroto saraksts nav sniegts)

KAS, iepazīnušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēcīgām, ir vienojušies par turpmāko.

I SADAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Ar šo Līgumu AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES kopīgi nodibina EIROPAS SAVIENĪBU, šē turpmāk "Savienība".

Šis Līgums ir jauna pakāpe, veidojot vēl ciešāku Eiropas tautu savienību, kur lēmumu pieņemšana ir cik iespējams atklāta un cik iespējams tuvināta pilsoņiem.

Savienības pamatā ir Eiropas Kopienas, ko papildina šā Līguma noteikta politika un sadarbības formas. Tās uzdevums ir konsekventi un solidāri attīstīt dalībvalstu un to tautu attiecības.

2. pants

Savienībai ir šādi mērķi:

- veicināt ekonomisku un sociālu attīstību un augstu nodarbinātību, kā arī panākt līdzsvarotu un noturīgu attīstību, jo īpaši, radot telpu bez iekšējām robežām, stiprinot ekonomisko un sociālo kohēziju un nodibinot ekonomisko un monetāro savienību, kuras galamērķis saskaņā ar šo Līgumu paredz vienotu valūtu;
- apliecināt savu identitāti starptautiskā mērogā, jo īpaši, īstenojot kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kas ietver arī pakāpenisku kopējās aizsardzības politikas izveidi, kura varētu pāraugt kopīgā aizsardzībā saskaņā ar 17. panta noteikumiem;
- stiprināt dalībvalstu pilsoņu tiesību un interešu aizsardzību, ieviešot Savienības pilsonību;
- saglabāt un attīstīt Savienību kā telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvēruma meklētājiem, imigrāciju un noziedzības novēršanu un apkarošanu;
- pilnībā saglabāt un papildināt *acquis communautaire*, apsverot, ciktāl šā Līguma ieviestā politika un sadarbības formas būtu jāpārskata, lai nodrošinātu Kopienas darbības mehānismu un iestāžu efektivitāti.

Savienība savus mērķus sasniedz tā, kā paredz šis Līgums, un saskaņā ar tajā ietvertajiem nosacījumiem un grafiku, respektējot subsidiaritātes principu, kas definēts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 5. pantā.

3. pants

Savienībā ir vienota organizatoriska sistēma, kas nodrošina darbības konsekvenci un nepārtrauktību, lai sasniegtu tās mērķus, reizē respektējot un paplašinot *acquis communautaire*.

Savienība jo īpaši nodrošina konsekvenci visā uz ārieni vērstā darbībā saistībā ar savu ārpolitiku, drošības politiku, ekonomikas politiku un attīstības politiku. Padome un Komisija ir atbildīgas par to, lai nodrošinātu šādu konsekvenci un šajā nolūkā sadarbojas. Katra no tām saskaņā ar savām pilnvarām nodrošina attiecīgās politikas īstenošanu.

4. pants

Eiropadome rosina Savienības attīstību un nosaka šīs attīstības vispārējās politiskās pamatnostādnes.

Eiropadomē ir dalībvalstu vai to valdību vadītāji un Komisijas priekšsēdētājs. Viņiem palīdz dalībvalstu ārlietu ministri un viens Komisijas loceklis. Eiropadome sanāk vismaz divreiz gadā, un tās priekšsēdētājs ir tās dalībvalsts vai valdības vadītājs, kura ir Padomes prezidentvalsts.

Eiropadome pēc katras sanāksmes iesniedz Eiropas Parlamentam ziņojumu un reizi gadā – rakstisku ziņojumu par Savienības attīstību.

5. pants

Eiropas Parlaments, Padome, Komisija, Tiesa un Revīzijas palāta īsteno savas pilnvaras saskaņā ar tādiem nosacījumiem un tādos nolūkos, kādi paredzēti gan Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos un turpmākos līgumos un aktos, ar ko tos groza un papildina, gan arī citos šā Līguma noteikumos.

6. pants

1. Savienība ir dibināta, ievērojot dalībvalstu kopīgos principus - brīvības, demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšanas principu un tiesiskuma principu.

2. Savienība kā Kopienas tiesību vispārēju principu ievēro pamattiesības, ko nodrošina 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija un kas izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām.

3. Savienība respektē savu dalībvalstu nacionālo identitāti.

4. Savienība nodrošina līdzekļus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu tās mērķus un īstenotu tās politiku.

7. pants

1. Padome pēc trešdaļas dalībvalstu, Eiropas Parlamenta vai Komisijas pamatota priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar četru piektdaļu tās locekļu balsu vairākumu var konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka kāda dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt 6. panta 1. punktā minētos principus, un var šai dalībvalstij adresēt attiecīgus ieteikumus. Pirms nākt klajā ar šādu konstatāciju, Padome uzklasa attiecīgo dalībvalsti un, ievērojot iepriekšminēto procedūru, var aicināt neatkarīgas personas piemērotā termiņā iesniegt ziņojumu par stāvokli attiecīgajā dalībvalstī.

Padome pastāvīgi pārbauda, vai pamatojums, uz kura balstīta konstatācija, vēl aizvien ir spēkā.

2. Padome, saņākot valstu vai valdību vadītājiem, pēc trešdaļas dalībvalstu vai Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu var ar vienprātīgu lēmumu konstatēt, ka kāda dalībvalsts vairākkārt nopietni pārkāpusi 6. panta 1. punktā minētos principus, iepriekš aicinot attiecīgās dalībvalsts valdību izteikt savu viedokli.

3. Ja saskaņā ar 2. punktu konstatēti pārkāpumi, tad Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt attiecīgai dalībvalstij uz laiku atņemt dažas tiesības, kas izriet no šā Līguma piemērošanas konkrētai dalībvalstij, tostarp šīs dalībvalsts valdības pārstāvja balsttiesības Padomē. To īstenojot, Padome ņem vērā iespējamās sekas, ko šāda tiesību atņemšana var radīt attiecībā uz fizisku un juridisku personu tiesībām un pienākumiem.

Attiecīgai dalībvalstij joprojām ir saistoši šā Līguma uzliktie pienākumi.

4. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var vēlāk nolemt mainīt vai atcelt pasākumus, kas veikti saskaņā ar 3. punktu, ja mainās apstākļi, kas likuši tos īstenot.

5. Padome, pieņemot lēmumu saskaņā ar šo pantu, neņem vērā attiecīgās dalībvalsts valdības pārstāvja balsi. Klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz pieņemt 2. punktā minētos lēmumus. Kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība, kāda noteikta Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktā.

Šo punktu piemēro arī tad, ja balsttiesības ir uz laiku atņemtas saskaņā ar 3. punktu.

6. Šā panta 1. un 2. punktā paredzētos lēmumus Eiropas Parlaments pieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu, ko nodevis Eiropas Parlamenta locekļu vairākums.

II SADAĻA

NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS EKONOMIKAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU, LAI IZVEIDOTU EIROPAS KOPIENU

8. pants

(teksts nav pievienots)

III SADAĻA

NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS OGĻU UN TĒRAUDA KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU

9. pants

(teksts nav pievienots)

IV SADAĻA

NOTEIKUMI, AR KO GROZA EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMU

10. pants

(teksts nav pievienots)

V SADAĻA

NOTEIKUMI PAR KOPĒJO ĀRPOLITIKU UN DROŠĪBAS POLITIKU

11. pants

1. Savienība izstrādā un īsteno kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kas aptver visas ārpolitikas un drošības politikas jomas, un tās mērķi ir:

- sargāt Savienības kopējās vērtības, pamatintereses, neatkarību un integritāti saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem;
- visādi stiprināt Savienības drošību;
- saglabāt mieru un stiprināt starptautisko drošību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem, kā arī Helsinku Nobeiguma akta principiem un Parīzes Hartas mērķiem, tostarp tiem, kas attiecas uz ārējām robežām;
- veicināt starptautisku sadarbību;
- attīstīt un stiprināt demokrātiju un tiesiskumu, kā arī cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

2. Uzticības un savstarpējas solidaritātes garā dalībvalstis aktīvi un konsekventi atbalsta Savienības ārpolitiku un drošības politiku.

Dalībvalstis sadarbojas, lai stiprinātu un attīstītu savstarpēju politisku solidaritāti. Tās atturas no jebkādas rīcības, kas ir pretrunā Savienības interesēm vai varētu liegt tai būt iedarbīgam, vienotam spēkam starptautiskās attiecībās.

Padome nodrošina šo principu ievērošanu.

12. pants

11. pantā norādītos mērķus Savienība tiecas sasniegt:

- izstrādājot kopējās ārpolitikas un drošības politikas principus un vispārējās pamatnostādnes;
- vienojoties par kopīgu stratēģiju;
- nosakot kopīgu rīcību;
- pieņemot kopēju nostāju;
- stiprinot dalībvalstu sistemātisku sadarbību politikas īstenošanā.

13. pants

1. Eiropadome nosaka kopējās ārpolitikas un drošības politikas principus un vispārējās pamatnostādnes, arī jautājumos, kas saistīti ar aizsardzību.

2. Eiropadome pieņem lēmumu par kopīgu stratēģiju, kas Savienībai īstenojama jomās, kur dalībvalstīm ir svarīgas kopīgas intereses.

Kopīgajā stratēģijā nosaka tās mērķus, darbības laiku un līdzekļus, ko nodrošina Savienība un dalībvalstis.

3. Padome pieņem lēmumus, kas vajadzīgi, lai noteiktu un īstenotu kopējo ārpolitiku un drošības politiku, pamatojoties uz Eiropadomes noteiktām vispārējām pamatnostādnēm.

Padome iesaka Eiropadomei kopīgu stratēģiju un to īsteno, jo īpaši, nosakot kopīgu rīcību un kopēju nostāju.

Padome nodrošina Savienības rīcības vienotību, konsekvenci un efektivitāti.

14. pants

1. Padome nosaka kopīgu rīcību. Kopīgā rīcība ir paredzēta īpašiem gadījumiem, kad vajadzīga Savienības operatīva rīcība. Tajā nosaka tās mērķus, piemērošanas jomu, līdzekļus, ko Savienība var izmantot, vajadzības gadījumā arī darbības laiku, un īstenošanas nosacījumus.
2. Ja apstākļi mainās, būtiski ietekmējot jautājumu, kas prasījis kopīgo rīcību, Padome pārskata šīs rīcības principus un mērķus un pieņem vajadzīgos lēmumus. Kamēr Padome nav pieņēmusi lēmumu, kopīgā rīcība turpinās.
3. Kopīgā rīcība dalībvalstīm ir saistoša, pieņemot nostāju un veicot darbību.
4. Padome var lūgt Komisiju sniegt piemērotus priekšlikumus, kas attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, lai nodrošinātu kopīgās rīcības īstenošanu.
5. Ja kāda valsts saskaņā ar kopīgo rīcību paredzējusi pieņemt savu nostāju vai sākt savu rīcību, tā laikus sniedz informāciju, lai vajadzības gadījumā varētu iepriekš apspriesties Padomē. Pienākums iepriekš sniegt informāciju neattiecas uz pasākumiem, kas ir tikai Padomes lēmumu transpozīcija attiecīgā valstī.
6. Gadījumos, kad stāvokļa maiņa rada neatliekamo vajadzību, bet Padome nav pieņēmusi lēmumu, dalībvalstis var steidzami veikt vajadzīgos pasākumus, ievērojot vispārīgos kopīgās rīcības mērķus. Attiecīgā dalībvalsts tūlīt informē Padomi par šiem pasākumiem.
7. Ja rodas būtiskas grūtības, īstenojot kopīgu rīcību, dalībvalsts par tām ziņo Padomei, kas apspriež tās un meklē piemērotus risinājumus. Šie risinājumi nedrīkst būt pretrunā kopīgās rīcības mērķiem vai mazināt tās iedarbību.

15. pants

Padome pieņem kopēju nostāju. Kopējā nostājā nosaka Savienības attieksmi īpašos ģeogrāfiskos vai tematiskos jautājumos. Dalībvalstis nodrošina savas politikas saskaņu ar kopējo nostāju.

16. pants

Dalībvalstis Padomē cita citu informē un savā starpā apspriež visus ārpolitikas un drošības politikas jautājumus, kas ir vispārsvāriģi, lai panāktu to, ka ar saskaņotu rīcību tiek nodrošināta iespējami efektīva Savienības ietekme.

17. pants

1. Kopējā ārpolitika un drošības politika aptver visus jautājumus, kas attiecas uz Savienības drošību, to skaitā pakāpenisku kopējās aizsardzības politikas izstrādi, kas varētu pāraugt kopīgā aizsardzībā, ja tā nolemtu Eiropadome. Tādā gadījumā tā iesaka dalībvalstīm pieņemt šādu lēmumu saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

Savienības politika saskaņā ar šo pantu neskar dažu dalībvalstu drošības politikas un aizsardzības politikas īpašās iezīmes un ievēro to dalībvalstu pienākumus, kuras uzskata, ka to kopīgā aizsardzība ir īstenojama Ziemeļatlantijas Līguma organizācijā (NATO) saskaņā ar Ziemeļatlantijas Līgumu, un ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta šajā struktūrā.

Pakāpeniska kopējās aizsardzības politikas izstrāde notiks, dalībvalstīm sadarbojoties bruņojuma jomā, ja tās uzskatīs to par vajadzīgu.

2. Šajā pantā minētie jautājumi aptver humānās palīdzības un glābšanas uzdevumus, miera uzturēšanas uzdevumus un kaujas vienību uzdevumus krīzes pārvarēšanai, tostarp miera atjaunošanu.

3. Ar aizsardzību saistītus lēmumus, kurus izskata saskaņā ar šo pantu, pieņem, neskarot politiku un pienākumus, kas minēti 1. punkta otrajā daļā.

4. Šā panta noteikumi neliedz divām vai vēl vairākām dalībvalstīm attīstīt ciešāku divpusēju sadarbību Rietumeiropas Savienībā (RES) un NATO, ja vien šāda sadarbība nav pretrunā šajā sadaļā paredzētajai sadarbībai un nekavē to.

5. Lai veicinātu šā panta mērķu sasniegšanu, šā panta noteikumus pārskatīs saskaņā ar 48. pantu.

18. pants

1. Prezidentvalsts pārstāv Savienību jautājumos, kas pieder pie kopējās ārpolitikas un drošības politikas.

2. Prezidentvalsts ir atbildīga par lēmumu īstenošanu, kas pieņemti saskaņā ar šo sadaļu; šajā statusā tā pauž Savienības nostāju starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs.

3. Prezidentvalstij palīdz Padomes ģenerālsekretārs, kas īsteno Augstā pārstāvja pilnvaras kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā.

4. Komisija pilnībā iesaistās šā panta 1. un 2. punktā minēto uzdevumu izpildē. Pildot šos uzdevumus, prezidentvalstij vajadzības gadījumā palīdz nākamā prezidentvalsts.

5. Padome, kad vien tā uzskata par vajadzīgu, var izvirzīt īpašu pārstāvi, pilnvarojot to konkrētos politikas jautājumos.

19. pants

1. Dalībvalstis koordinē savu darbību starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs. Šādos forumos tās atbalsta kopējās nostājas.

Starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs, kur nepiedalās visas dalībvalstis, kopējo nostāju atbalsta tās valstis, kas tajās piedalās.

2. Neskarot 1. punktu un 14. panta 3. punktu, dalībvalstis, kas pārstāvētas starptautiskās organizācijās vai starptautiskās konferencēs, kur nepiedalās visas dalībvalstis, informē pārējās dalībvalstis par visiem jautājumiem, kas izraisa kopēju ieinteresētību.

Dalībvalstis, kuras ir arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes locekles, vienojas un pilnībā informē pārējās dalībvalstis. Dalībvalstīm, kuras ir Drošības padomes pastāvīgās locekles, ir, pildot savas funkcijas, jānodrošina Savienības nostājas un interešu atbalsts, neskarot pienākumus, ko tām uzliek Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūti.

20. pants

Dalībvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības un Komisijas delegācijas trešās valstīs un starptautiskās konferencēs, kā arī to pārstāvji starptautiskās organizācijās sadarbojas nolūkā ievērot un īstenot Padomes noteiktās kopējās nostājas un kopīgās rīcības.

Tās izvērs šo sadarbību, apmainoties ar informāciju, veicot kopīgu izvērtēšanu un palīdzot ieviest Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 20. pantā minētos noteikumus.

21. pants

Prezidentvalsts apspriežas ar Eiropas Parlamentu par galvenajiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas aspektiem un pamatvirzienu izvēli un nodrošina to, ka Eiropas Parlamenta viedokli pienācīgi ņem vērā. Prezidentvalsts un Komisija regulāri informē Eiropas Parlamentu par Savienības ārpolitikas un drošības politikas attīstību.

Eiropas Parlaments var uzdot Padomei jautājumus vai sniegt tai ieteikumus. Tas rīko gadskārtējas debates par panākumiem, kas gūti kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanā.

22. pants

1. Katra dalībvalsts vai Komisija var griezties Padomē ar jebkuru jautājumu, kas saistīts ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī iesniegt Padomei priekšlikumus.

2. Gadījumos, kad lēmumi jāpieņem ātri, prezidentvalsts pēc savas ierosmes vai pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts lūguma četrdesmit astoņās stundās vai, ārkārtas gadījumā, īsākā laikā, sasauc Padomes ārkārtas sanākumi.

23. pants⁽¹⁾

1. Lēmumus, ko nosaka šī sadaļa, Padome pieņem vienprātīgi. Personiski klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz pieņemt šādus lēmumus.

Ikviens Padomes loceklis, kas atturas no balsošanas, var kvalificēt savu atturēšanos, oficiāli par to paziņojot saskaņā ar šo apakšpunktu. Šādā gadījumā tam lēmums nav jāpiemēro, bet jāatzīst, ka lēmums uzliek saistības Savienībai. Savstarpējas solidaritātes garā attiecīgā dalībvalsts atturas no jebkādas rīcības, kas varētu būt pretrunā vai traucēt Savienības rīcībai, kura pamatojas uz šo lēmumu, un pārējās dalībvalstis respektē tās nostāju. Ja Padomes locekļiem, kuri šādi kvalificējuši savu atturēšanos, ir vairāk nekā viena trešdaļa balsu, kas vērtētas saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu, tad lēmums nav pieņemts.

2. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, Padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, kad tā:

- nosaka kopīgu rīcību, kopēju nostāju vai pieņem citādu lēmumu, pamatojoties uz kopīgu stratēģiju;
- pieņem lēmumus kopīgas rīcības vai kopējas nostājas īstenošanai;
- izvirza īpašu pārstāvi saskaņā ar 18. panta 5. punktu.

⁽¹⁾ Pants grozīts ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Skatīt papildinājumu šā izdevuma beigās.

Ja kāds Padomes loceklis paziņo, ka svarīgu un pamatotu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts politiku, viņš vēlas iebilst pret kāda lēmuma pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu, balsošana nenotiek. Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, var lūgt, lai šo jautājumu izlemj Eiropadome, pieņemot vienprātīgu lēmumu.

Padomes locekļu balsis sadala saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu. Lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 232 balsis "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu. Ja Padomei lēmums jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tad jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja tiek konstatēts, ka minētais kritērijs nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem.

Šis punkts neattiecas uz lēmumiem, kas saistīti ar militāriem un aizsardzības jautājumiem.

3. Par procedūras jautājumiem Padome pieņem lēmumu ar savu locekļu balsu vairākumu.

24. pants

1. Ja, īstenojot šo sadaļu, ir jāslēdz nolīgums ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām, Padome var pilnvarot prezidentvalsti, kurai vajadzības gadījumā palīdz Komisija, sākt sarunas šajā sakarā. Šādus nolīgumus pēc prezidentvalsts ieteikuma slēdz Padome.

2. Padome lēmumus pieņem vienprātīgi, ja nolīgums attiecas uz jautājumiem, par kuriem vajadzīga vienprātība, lai pieņemtu iekšējus lēmumus.

3. Ja nolīgums paredzēts tādēļ, lai īstenotu kopīgu rīcību vai kopēju nostāju, tad Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar 23. panta 2. punktu.

4. Šā panta noteikumi attiecas arī uz jautājumiem, kas ietverti VI sadaļā. Ja nolīgums attiecas uz jautājumiem, par kuriem vajadzīgs kvalificēts balsu vairākums, lai pieņemtu iekšējus lēmumus vai pasākumus, Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar 34. panta 3. punktu.

5. Neviens nolīgums nav saistošs dalībvalstij, kuras pārstāvis Padomē paziņo, ka tai ir jāpilda savas valsts konstitucionālās prasības; pārējie Padomes locekļi var vienoties par to, ka nolīgumu tomēr pagaidām piemēro.

6. Nolīgumi, kas noslēgti saskaņā ar šajā pantā paredzētiem nosacījumiem, ir saistoši Savienības iestādēm.

25. pants

Neskarot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 207. pantu, Politikas un drošības komiteja pārrauga starptautisko stāvokli jomās, uz ko attiecas kopējā ārpolitika un drošības politika, un palīdz noteikt šo politiku, pēc Padomes lūguma vai pēc savas ierosmes sniedzot Padomei atzinumus. Tā pārrauga arī apstiprinātās politikas īstenošanu, neskarot prezidentvalsts un Komisijas kompetenci.

Šīs sadaļas darbības jomā un Padomes pakļautībā minētā Komiteja īsteno krīzes pārvarēšanas pasākumu politisku kontroli un stratēģisku vadību.

Neskarot 47. pantu, Padome krīzes pārvarēšanas pasākuma mērķiem un uz tam vajadzīgo laiku, kurus pati noteikusi, var pilnvarot Komiteju pieņemt attiecīgus lēmumus par attiecīgā pasākuma politisko kontroli un stratēģisko vadību.

26. pants

Padomes ģenerālsekretārs, Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā, palīdz Padomei kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, jo īpaši palīdzot formulēt, sagatavot un īstenot lēmumus attiecībā uz politiku, un vajadzības gadījumā pēc prezidentvalsts lūguma Padomes uzdevumā risinot politisku dialogu ar trešām personām.

27. pants

Komisija pilnībā iesaistās darbībās, ko veic kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā.

27.a pants

1. Ciešāka sadarbība šajā sadaļā minētajās jomās ir vērsta uz to, lai nosargātu Savienības kopējās vērtības un ievērotu Savienības kopējās intereses, apliecinot to kā saliedētu spēku starptautiskā mērogā. Sadarbojoties tiek ievēroti šādi principi:

— kopējās ārpolitikas un drošības politikas principi, mērķi, vispārīgās pamatnostādnes un konsekvence, kā arī saskaņā ar šo politiku pieņemtie lēmumi;

- Eiropas Kopienas pilnvaras un
- Savienības dažādu jomu politikas saderība ar Savienības uz ārieni vērstām darbībām.

2. Uz šajā pantā paredzēto ciešāko sadarbību attiecas 11. līdz 27. pants, kā arī 27.b līdz 28. pants, ja vien nav citādi paredzēts 27.c pantā un 43. līdz 45. pantā.

27.b pants

Šajā sadaļā paredzētā ciešākā sadarbība ir saistīta ar kopīgu rīcību vai kopēju nostāju īstenošanu. Tā nav saistīta ar jautājumiem, kuros skarti militāri vai aizsardzības aspekti.

27.c pants

Dalībvalstis, kas savā starpā vēlas veidot 27.b pantā paredzēto ciešāko sadarbību, iesniedz attiecīgu lūgumu Padomei.

Lūgumu nosūta Komisijai un informēšanas nolūkā Eiropas Parlamentam. Komisija par to sniedz atzinumu, jo īpaši par to, vai ierosinātā ciešākā sadarbība ir saderīga ar Savienības politiku. Atļauju dod Padome, lēmumu pieņemot saskaņā ar 23. panta 2. punkta otro un trešo daļu un ievērojot 43. līdz 45. pantu.

27.d pants

Neskarot prezidentvalsts vai Komisijas pilnvaras, Padomes ģenerālsēkretārs, Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā jo īpaši nodrošina to, ka Eiropas Parlaments un visi Padomes locekļi saņem pilnīgu informāciju par ciešākas sadarbības īstenošanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā.

27.e pants

Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties ciešākā sadarbībā, kura izveidota saskaņā ar 27.c pantu, par savu nodomu paziņo Padomei un informē Komisiju. Komisija sniedz atzinumu Padomei trīs mēnešos no dienas, kad saņemts minētais paziņojums. Četros mēnešos no dienas, kad saņemts minētais paziņojums, Padome pieņem lēmumu par lūgumu, kā arī par īpašiem pasākumiem, ko tā uzskata par vajadzīgiem. Lēmumu uzskata par pieņemtu, ja vien Padome ar kvalificētu balsu vairākumu tajā pašā termiņā nav pieņēmusi lēmumu to pagaidām atlikt; tādā gadījumā Padome savu lēmumu pamato un nosaka termiņu tā pārskatīšanai.

Šā panta sakarā Padome pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu. Kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība un attiecīgo Padomes locekļu skaita attiecība, kāda noteikta 23. panta 2. punkta trešajā daļā.

28. pants

1. Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189., 190., 196. līdz 199. pantu, 203., 204., 206. līdz 209. pantu, 213. līdz 219. pantu, 255. un 290. pantu piemēro noteikumiem, kas attiecas uz šajā sadaļā minētajām jomām.

2. Administratīvos izdevumus, kas rodas iestādēm, ievērojot noteikumus, kuri attiecas uz šajā sadaļā minētajām jomām, sedz no Eiropas Kopienų budžeta.

3. Darbības izdevumus, ko rada šo noteikumu īstenošana, arī sedz no Eiropas Kopienų budžeta, izņemot tos izdevumus, kas rodas no darbībām militārā vai aizsardzības jomā, un gadījumus, kad Padome vienprātīgi pieņem citādu lēmumu.

Gadījumos, kad izdevumus nesedz no Eiropas Kopienų budžeta, tos sedz dalībvalstis atkarībā no to nacionālā kopprodukta lieluma, ja vien Padome vienprātīgi nepieņem citādu lēmumu. Attiecībā uz izdevumiem, kas rodas no darbībām militārā un aizsardzības jomā, dalībvalstīm, kuru pārstāvji Padomē ir snieguši oficiālu paziņojumu saskaņā ar 23. panta 1. punkta otro daļu, nav pienākums sniegt šādu finansējumu.

4. Budžeta procedūra, kas noteikta Eiropas Kopienų dibināšanas līgumā, attiecas uz izdevumiem, ko sedz no Eiropas Kopienų budžeta.

VI SADAĻA

NOTEIKUMI PAR POLICIJAS UN TIESU IESTĀŽU SADARBĪBU KRIMINĀLLIETĀS

29. pants

Neskarot Eiropas Kopienų pilnvaras, Savienības mērķis ir nodrošināt pilsoņiem augstu aizsardzības līmeni teritorijā, kur valda brīvība, drošība un tiesiskums, organizējot dalībvalstu kopīgu rīcību policijas un tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās un novēršot un apkarojot rasismu un ksenofobiju.

Šo mērķi sasniedz, novēršot un apkarojot organizētu un citādu noziedzību, jo īpaši terorismu, cilvēku tirdzniecību un nodarījumus pret bērniem, narkotiku un ieroču nelegālu tirdzniecību, kā arī korupciju un krāpšanu:

- ciešāk sadarbojoties dalībvalstu policijai, muitas iestādēm un citām kompetentām dalībvalstu iestādēm gan tieši, gan ar Eiropas Policijas biroja (Eiropola) starpniecību saskaņā ar 30. un 32. panta noteikumiem;
- ciešāk sadarbojoties dalībvalstu tiesu iestādēm un citām kompetentām iestādēm, tostarp izmantojot Eiropas tiesu sadarbības vienību (*Eurojust*) saskaņā ar 31. un 32. pantu;
- vajadzības gadījumā tuvinot dalībvalstu krimināltiesiskās normas saskaņā ar 31. panta e) punkta noteikumiem.

30. pants

1. Kopīga rīcība policijas sadarbības jomā ir:

- a) operatīva sadarbība starp dalībvalstu kompetentām iestādēm, tostarp policiju, muitas un citām dalībvalstu speciālajām tiesību aizsardzības iestādēm, noziedzīgu nodarījumu novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas jautājumos;
- b) atbilstīgas informācijas apkopošana, glabāšana, apstrāde, analīze un apmaiņa saskaņā ar attiecīgiem noteikumiem par personas datu aizsardzību, tostarp tās informācijas, kas tiesību aizsardzības iestāžu rīcībā nonākusi, jo īpaši ar Eiropola starpniecību, no ziņojumiem par aizdomīgiem finanšu darījumiem;
- c) sadarbība un kopīgas iniciatīvas mācībās, sakaru ierēdņu apmaiņā, komandējumos, aprikojuma lietošanā un kriminālistikā;
- d) īpašu izmeklēšanas metožu kopīga izvērtēšana attiecībā uz organizētās noziedzības smago formu atklāšanu.

2. Padome veicina sadarbību ar Eiropola starpniecību un, konkrēti, piecus gadus pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā:

- a) ļauj Eiropolam atvieglināt un palīdzēt dalībvalstu kompetentām iestādēm sagatavot īpašus izmeklēšanas pasākumus, kā arī rosina tos koordinēt un īstenot, tostarp operatīvas darbības, ko veic apvienotas komandas, kurās kā papildspēki ir iekļauti Eiropola pārstāvji;

- b) paredz pasākumus, kas ļauj Eiropolam lūgt dalībvalstu kompetentās iestādes vadīt un koordinēt izmeklēšanu konkrētās lietās un attīstīt speciālas ekspertīzes metodes, ko dalībvalstis varētu izmantot, tādējādi palīdzot tām veikt izmeklēšanu organizētās noziedzības jomā;
- c) sekmē sadarbību starp darbiniekiem, kas veic izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, specializējoties organizētās noziedzības apkarošanā un cieši sadarbojoties ar Eiropolu;
- d) izveido vienotu sistēmu pārrobežu noziedzības izpētes, dokumentācijas un statistikas jomā.

31. pants

1. Kopīga rīcība attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās cita starpā:
 - a) atvieglo un paātrina sadarbību starp dalībvalstu kompetentām ministrijām un tiesu iestādēm vai līdzīgām iestādēm attiecībā uz procesuālajām darbībām un lēmumu izpildi, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar *Eurojust* starpniecību;
 - b) atvieglo izdošanu starp dalībvalstīm;
 - c) nodrošina dalībvalstīs piemērojamo normu saderību, ciktāl tas vajadzīgs šīs sadarbības uzlabošanai;
 - d) novērš jurisdikcijas konfliktus starp dalībvalstīm;
 - e) pakāpeniski paredz pasākumus, kas nosaka minimālus standartus attiecībā uz noziedzīgu darbību elementiem un sodiem, ko piemēro tādās jomās kā organizētā noziedzība, terorisms un narkotiku nelegāla tirdzniecība.
2. Padome veicina sadarbību ar *Eurojust* starpniecību,
 - a) gādājot par to, lai *Eurojust* spētu veicināt pietiekamu koordinēšanu starp dalībvalstu kriminālvajāšanas iestādēm;
 - b) sekmējot to, lai *Eurojust* atbalstītu nopietnu pārrobežu noziegumu kriminālizmeklēšanu, jo īpaši saistībā ar organizēto noziedzību, cita starpā ņemot vērā Eiropola veiktos pētījumus;
 - c) veicinot ciešu sadarbību starp *Eurojust* un Eiropas tiesu tīklu, jo īpaši nolūkā sekmēt tiesiskās palīdzības lūgumu un izdošanas lūgumu izpildi.

32. pants

Padome izstrādā nosacījumus un ierobežojumus, ar kādiem 30. un 31. pantā minētās kompetentās iestādes var rīkoties citas dalībvalsts teritorijā, sazinoties un vienojoties ar tās valsts iestādēm.

33. pants

Šī sadaļa neiespaido to dalībvalsts pienākumu izpildi, kas attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības sargāšanu.

34. pants ⁽¹⁾

1. Dalībvalstis Padomē cita citu informē un savā starpā apspriežas, lai koordinētu rīcību jomās, kas minētas šajā sadaļā. Šajā sakarā tās attīsta attiecīgo resoru sadarbību.

2. Padome nosaka pasākumus un veicina sadarbību, ievērojot attiecīgu formu un procedūras, kas izklāstītas šajā sadaļā, sekmējot Savienības mērķu sasniegšanu. Šajā sakarā Padome pēc kādas dalībvalsts vai Komisijas ierosinājuma vienprātīgi var:

- a) pieņemt kopēju nostāju, kurā definē Savienības attieksmi kādā konkrētā jautājumā;
- b) pieņemt pamatlēmumus dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanai. Pamatlēmumi ir saistoši dalībvalstīm attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm izvēlēties to īstenošanas formu un metodes. Tiem nav tiešas iedarbības;
- c) pieņemt lēmumus jebkādos citos nolūkos, kas atbilst šīs sadaļas mērķiem, izņemot dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu. Šie lēmumi ir saistoši, un tiem nav tiešas iedarbības; Padome ar kvalificētu balsu vairākumu paredz pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu šos lēmumus Savienības līmenī;
- d) izstrādāt konvencijas, kuras iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Dalībvalstis sāk attiecīgās procedūras laikā, ko nosaka Padome.

Tiklīdz konvencijas pieņēmusi vismaz puse dalībvalstu, tās šajās dalībvalstīs stājas spēkā, ja vien šajās konvencijās nav paredzēts citādi. Konvenciju īstenošanas pasākumi jāparedz Padomē ar Līgumslēdzēju Pušu divu trešdaļu balsu vairākumu.

⁽¹⁾ Pants grozīts ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Skatīt papildinājumu šā izdevuma beigās.

3. Gadījumos, kad Padomei lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tās locekļu balsis sadala saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu, un Padomes lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 232 balsis "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu. Ja Padomei lēmums jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tad jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja tiek konstatēts, ka minētais kritērijs nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem.

4. Par procedūras jautājumiem Padome pieņem lēmumu ar savu locekļu balsu vairākumu.

35. pants

1. Eiropas Kopienas Tiesas kompetencē, ievērojot šā panta nosacījumus, ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par pamatlēmumu un lēmumu spēkā esamību un interpretāciju, par to konvenciju interpretāciju, kas pieņemtas saskaņā ar šo sadaļu, un šo konvenciju īstenošanas pasākumu spēkā esamību un interpretāciju.

2. Nākot klajā ar deklarāciju Amsterdamas Līguma parakstīšanas laikā vai vēlāk, jebkura dalībvalsts var atzīt, ka Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus, kas precizēti 1. punktā.

3. Dalībvalstij, kas nāk klajā ar deklarāciju saskaņā ar 2. punktu, ir jānorāda, ka:

a) jebkura šīs dalībvalsts tiesa, kuras lēmumus saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt, var lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumu, kas radies sakarā ar kādu lietu, kuru tā izskata un kura attiecas uz kāda 1. punktā minēta akta spēkā esamību vai interpretāciju, ja šī tiesa uzskata, ka lēmums attiecīgā jautājumā vajadzīgs, lai tā varētu sniegt spriedumu, vai ka

b) jebkura šīs dalībvalsts tiesa var lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumu, kas radies sakarā ar kādu lietu, kuru tā izskata un kura attiecas uz kāda 1. punktā minēta akta spēkā esamību vai interpretāciju, ja šī tiesa uzskata, ka lēmums šajā jautājumā vajadzīgs, lai tā varētu sniegt spriedumu.

4. Jebkura dalībvalsts, neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav nākusi klajā ar deklarāciju saskaņā ar 2. punktu, ir tiesīga iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus par lietām, ko izskata atbilstīgi 1. punktam.

5. Tiesas kompetencē nav pārbaudīt dalībvalsts policijas vai citu tiesību aizsardzības dienestu rīcības likumību vai proporcionālītāti vai to dalībvalsts pienākumu izpildi, kas attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības sargāšanu.

6. Tiesas kompetencē ir pārbaudīt pamatlēmumu un lēmumu likumību, ja dalībvalsts vai Komisija ir griezies Tiesā sakarā ar kompetences trūkumu, par būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem, par šā Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistīto tiesību normu pārkāpumiem vai arī par pilnvaru nepareizu izmantošanu. Šajā punktā paredzētā griešanās tiesā jāveic divos mēnešos pēc attiecīgā akta publicēšanas.

7. Tiesas kompetencē ir izšķirt jebkuras domstarpības starp dalībvalstīm attiecībā uz tādu aktu interpretāciju vai piemērošanu, kas pieņemti saskaņā ar 34. panta 2. punktu, ja vien šādas domstarpības nevar izšķirt Padome sešos mēnešos pēc tam, kad kāds no locekļiem griežies Padomē. Tiesas kompetencē ir arī izšķirt jebkuras domstarpības starp dalībvalstīm un Komisiju attiecībā uz tādu konvenciju interpretāciju vai piemērošanu, kas pieņemtas saskaņā ar 34. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

36. pants

1. Koordinēšanas komiteju izveido no augstākajiem ierēdņiem. Papildus koordinācijai Komitejas pienākumos ir:

- pēc Padomes lūguma vai pēc savas iniciatīvas sniegt atzinumus Padomei;
- neskarot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 207. pantu, piedalīties Padomes apspriežu sagatavošanā jomās, kas minētas 29. pantā.

2. Komisija ir pilnībā iesaistīta darbā, ko veic jomās, kuras attiecas uz šo sadaļu.

37. pants

Starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs, kur piedalās dalībvalstis, tās aizstāv kopējās nostājas, kas pieņemtas saskaņā ar šo sadaļu.

18. un 19. pantu attiecīgi piemēro jomām, uz kurām attiecas šī sadaļa.

38. pants

Nolīgumos, kas minēti 24. pantā, var ietvert jomas, uz ko attiecas šī sadaļa.

39. pants

1. Padome apspriežas ar Eiropas Parlamentu, pirms paredz kādu pasākumu, kas minēts 34. panta 2. punkta b), c) un d) apakšpunktā. Eiropas Parlaments sniedz atzinumu termiņā, ko var noteikt Padome un kas nav mazāks par trim mēnešiem. Ja atzinums noliktā laikā nav sniegts, lēmumu var pieņemt Padome.

2. Prezidentvalsts un Komisija regulāri informē Eiropas Parlamentu par pārrunām jomās, uz ko attiecas šī sadaļa.

3. Eiropas Parlaments var uzdot Padomei jautājumus vai sniegt tai ieteikumus. Tas rīko gadskārtējas debates par panākumiem, kas gūti jomās, uz ko attiecas šī sadaļa.

40. pants

1. Ciešākas sadarbības mērķis šajā sadaļā minētajās jomās ir veicināt to, lai Savienība ātrāk kļūtu par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, reizē ievērojot Eiropas Kopienas pilnvaras un šajā sadaļā izklāstītos mērķus.

2. Uz šajā pantā paredzēto ciešāko sadarbību attiecas 29. līdz 39. pants un 40.a līdz 41. pants, ja vien nav citādi paredzēts 40.a pantā un 43. līdz 45. pantā.

3. Uz šo pantu, kā arī uz 40.a un 40.b pantu attiecas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumi par Tiesas pilnvarām un to īstenošanu.

40.a pants

1. Dalībvalstis, kas nolēmušas ciešāk sadarboties saskaņā ar 40. pantu, iesniedz lūgumu Komisijai, kura var iesniegt attiecīgu priekšlikumu Padomei. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tā informē attiecīgās dalībvalstis par šādas rīcības iemesliem. Tādā gadījumā dalībvalstis, lai saņemtu atļauju ciešāk sadarboties kādā konkrētā jomā, var iesniegt priekšlikumu Padomei.

2. Šā panta 1. punktā minēto atļauju saskaņā ar 43. līdz 45. pantu piešķir Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma vai vismaz astoņu dalībvalstu ierosmes, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu. Padomes locekļu balsis vērtē saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu.

Jebkurš Padomes loceklis var lūgt jautājumu izskatīt Eiropadomē. Pēc tam, kad jautājums Eiropadomē apspriests, Padome var pieņemt lēmumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.

40.b pants

Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties ciešākā sadarbībā, kura izveidota saskaņā ar 40.a pantu, par savu nodomu paziņo Padomei un informē Komisiju, kas trīs mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas dienas sniedz Padomei atzinumu, kuru var papildināt ar ieteikumu par īpašiem noteikumiem, kas var būt vajadzīgi, lai šī dalībvalsts varētu iesaistīties tādā sadarbībā. Padome par attiecīgo lūgumu pieņem lēmumu četros mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas dienas. Lēmums uzskatāms par pieņemtu, ja vien Padome ar kvalificētu balsu vairākumu tajā pašā termiņā nav nolēmusi to pagaidām atlikt; tādā gadījumā Padome paziņo sava lēmuma iemeslus un nosaka termiņu tā pārskatīšanai.

Šā panta sakarā Padome pieņem lēmumus, ievērojot 44. panta 1. punktā izklāstītos nosacījumus.

41. pants

1. Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189., 190., 195., 196. līdz 199. pantu, 203., 204. pantu, 205. panta 3. punktu, 206. līdz 209. pantu, 213. līdz 219. pantu, 255. un 290. pantu piemēro noteikumiem, kas attiecas uz šajā sadaļā minētajām jomām.

2. Administratīvos izdevumus, kas rodas iestādēm, ievērojot noteikumus, kas attiecas uz šajā sadaļā minētajām jomām, sedz no Eiropas Kopienų budžeta.

3. Darbības izdevumus, ko rada šo noteikumu īstenošana, arī sedz no Eiropas Kopienų budžeta, ja vien Padome vienprātīgi nepieņem citādu lēmumu. Gadījumos, kad izdevumus nesedz no Eiropas Kopienų budžeta, tos sedz dalībvalstis atkarībā no to nacionālā kopprodukta lieluma, ja vien Padome vienprātīgi nepieņem citādu lēmumu.

4. Budžeta procedūra, kas noteikta Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā, attiecas uz izdevumiem, ko sedz no Eiropas Kopienų budžeta.

42. pants

Padome pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts ierosinājuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, var vienprātīgi nolemt, ka uz rīcību 29. pantā minētajās jomās attieksies Eiropas Kopienų dibināšanas līguma IV sadaļa, reizē nosakot balsošanas nosacījumus, kas uz to attiecas. Tā iesaka dalībvalstīm pieņemt šo lēmumu saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

VII SADAĻA

CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI

43. pants

Dalībvalstis, kas nolēmušas ciešāk sadarboties, var izmantot iestādes, procedūras un mehānismus, kas noteikti šajā Līgumā un Eiropas Kopienų dibināšanas līgumā, ja paredzētā sadarbība:

- a) ir vērsta uz Savienības un Kopienų mērķu sasniegšanu un to interešu aizstāvēšanu un ievērošanu, kā arī uz to integrācijas procesa nostiprināšanu;
- b) respektē minētos līgumus un Savienības iestāžu vienoto sistēmu;
- c) respektē *acquis communautaire* un pasākumus, kas noteikti saskaņā ar pārējiem minēto Līgumu noteikumiem;
- d) nepārsniedz Savienības vai Kopienų pilnvaras un neskar jomas, kuras ir Kopienų ekskluzīvā kompetencē;
- e) nevēlami neietekmē iekšējo tirgu, kā tas definēts Eiropas Kopienų dibināšanas līguma 14. panta 2. punktā, vai arī ekonomisko un sociālo kohēziju, kas noteikta saskaņā ar minētā Līguma XVII sadaļu;
- f) nerada šķēršļus vai diskrimināciju tirdzniecībā starp dalībvalstīm un neizkropļo dalībvalstu savstarpējo konkurenci;
- g) iesaista vismaz astoņas dalībvalstis;

- h) respektē to dalībvalstu kompetenci, tiesības un pienākumus, kuras šajā sadarbībā neiesaistās;
- i) neietekmē Protokolu, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā;
- j) ir pieejama visām dalībvalstīm saskaņā ar 43.b pantu.

43.a pants

Ciešāku sadarbību izmanto tikai kā pēdējo līdzekli, ja Padomē konstatēts, ka tādas sadarbības mērķus atbilstošā termiņā nevar sasniegt, piemērojot attiecīgus pamatlīgumu noteikumus.

43.b pants

Ciešāka sadarbība, tās izveidošanas gaitā, ir pieejama visām dalībvalstīm. Tāpat tā dalībvalstīm ir pieejama jebkurā laikā saskaņā ar šā Līguma 27.e un 40.b pantu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11.a pantu, ievērojot pamatlēmumu un citus saskaņā ar to pieņemtus lēmumus. Komisija un dalībvalstis, kas piedalās ciešākā sadarbībā, gādā par to, lai tajā iesaistītos pēc iespējas vairāk dalībvalstu.

44. pants

1. Lai pieņemtu aktus un lēmumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu 43. pantā minēto ciešāko sadarbību, piemēro attiecīgos organizatoriskos noteikumus, ko paredz šis Līgums un Eiropas Kopienas dibināšanas līgums. Lai gan piedalīties apspriedēs var visi Padomes locekļi, lēmumu pieņemšanā tomēr piedalās tikai tie, kas pārstāv ciešākā sadarbībā iesaistītās dalībvalstis. Pieņemot lēmumus par ciešāku sadarbību, kas izveidota saskaņā ar 27.c pantu, kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība un tāda pati attiecīgo Padomes locekļu skaita attiecība, kāda noteikta Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktā un šā Līguma 23. panta 2. punkta otrajā un trešajā daļā. Vienprātīgu lēmumu pieņem tikai attiecīgie Padomes locekļi.

Minētie akti un lēmumi nav Savienības *acquis* daļa.

2. Aktus un lēmumus, kas pieņemti, lai īstenotu ciešāku sadarbību, kurā dalībvalstis iesaistās, tās piemēro tiktāl, ciktāl šie akti un lēmumi attiecas uz tām. Minētie akti un lēmumi ir saistoši tikai ciešākā sadarbībā iesaistītām dalībvalstīm un attiecīgos gadījumos ir tieši piemērojami tikai tādās dalībvalstīs. Ciešākā sadarbībā neiesaistītas dalībvalstis netraucē sadarboties iesaistītajām dalībvalstīm.

44.a pants

Izdevumus, kas radušies, īstenojot ciešāku sadarbību, un kas nav iestāžu administratīvās izmaksas, sedz iesaistītās dalībvalstis, ja vien Padome pēc apspriedes ar Eiropas Parlamentu vienprātīgi nenolemj ko citu.

45. pants

Padome un Komisija, savstarpēji sadarbojoties, nodrošina konsekvenci darbībās, ko veic atbilstīgi šai sadaļai, kā arī tādu darbību atbilstību Savienības un Kopienas politikai.

VIII SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

46. pants

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma, Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma noteikumi, kas attiecas uz Eiropas Kopienas Tiesas pilnvarām un šo pilnvaru īstenojumu, šajā Līgumā attiecas tikai uz šādiem noteikumiem:

- a) uz noteikumiem, ar ko groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai izveidotu Eiropas Kopienas, kā arī Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu;
- b) uz VI sadaļas noteikumiem saskaņā ar 35. pantā paredzētajiem nosacījumiem;
- c) uz VII sadaļas noteikumiem saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11. un 11.a pantā un šā Līguma 40. pantā paredzētajiem nosacījumiem;

- d) uz 6. panta 2. punktu - attiecībā uz iestāžu darbību -, ciktāl tas ir Tiesas jurisdikcijā saskaņā ar Eiropas Kopienų dibināšanas līgumiem un šo Līgumu;
- e) uz 7. pantā paredzētiem procedūras noteikumiem, Tiesai rīkojoties pēc attiecīgās dalībvalsts lūguma viena mēneša laikā no dienas, kad Padome izdarījusi minētajā pantā paredzēto konstatāciju;
- f) uz 46. līdz 53. pantu.

47. pants

Nemot vērā noteikumus, ar ko groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai izveidotu Eiropas Kopienų, kā arī Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu, kā arī šos nobeiguma noteikumus, neviens šā Līguma noteikums neiespaido Eiropas Kopienų dibināšanas līgumus vai vēlākus līgumus un aktus, ar ko tos groza vai papildina.

48. pants

Jebkuras dalībvalsts valdība vai Komisija var Padomei iesniegt priekšlikumus grozīt Līgumus, kuri ir Savienības izveides pamatā.

Ja Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un, vajadzības gadījumā, ar Komisiju, sniedz atzinumu, ka jāsasauc dalībvalstu valdību pārstāvju konference, to sasauc Padomes priekšsēdētājs nolūkā savstarpēji vienoties par to, kādi grozījumi jāizdara šajos līgumos. Ja paredzami grozījumi attiecībā uz iestādēm monetārā jomā, jāapspriežas arī ar Eiropas Centrālo banku.

Grozījumi stājas spēkā, kad tos ratificējušas visas dalībvalstis saskaņā ar savām attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

49. pants

Jebkura Eiropas valsts, kas respektē 6. panta 1. punktā izklāstītos principus, var lūgt, lai to uzņem par Savienības locekli. Tā adresē iesniegumu Padomei, kas lēmumu pieņem vienprātīgi, apspriedusies ar Komisiju un saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, kurš pieņem lēmumu ar visu tā locekļu absolūtu balsu vairākumu.

Uzņemšanas nosacījumus un šādas uzņemšanas izraisītās korekcijas Līgumos, kuri ir Savienības izveides pamatā, nosaka dalībvalstu nolīgums ar valsti, kas iesniegusi uzņemšanas iesniegumu. Šo nolīgumu iesniedz ratifikācijai saskaņā ar katras līgumslēdzējas valsts attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

50. pants

1. Ar šo ir atcelts 2. līdz 7. un 10. līdz 19. pants Līgumā par vienotas Eiropas Kopienu Padomes un vienotas Eiropas Kopienu Komisijas izveidi, kas parakstīts 1965. gada 8. aprīlī Briselē.

2. Ar šo ir atcelts 1986. gada 17. februārī Luksemburgā un 1986. gada 28. februārī Hāgā parakstītā Vienotā Eiropas akta 2. pants, 3. panta 2. punkts un III sadaļa.

51. pants

Šis Līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku.

52. pants

1. Augstās Līgumslēdzējas Puses šo Līgumu ratificē saskaņā ar attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

2. Šis Līgums stājas spēkā 1993. gada 1. janvārī ar noteikumu, ka deponēti visi ratifikācijas dokumenti vai, ja tas nav noticis, nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas dokumentu deponējusi pēdējā parakstītājvalsts.

53. pants ⁽¹⁾

Šā Līguma oriģinālu vienā eksemplārā angļu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, īru, itāļu, portugāļu, spāņu un vācu valodā deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā; visi teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība izsniedz apliecinātu kopiju visu pārējo parakstītājvalstu valdībām.

Ievērojot 1994. gada Pievienošanās līgumu, šis Līgums somu un zviedru valodā arī ir vienlīdz autentisks. Ievērojot 2003. gada Pievienošanās līgumu, šis Līgums čehu, igauņu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, slovāku, slovēņu un ungāru valodā arī ir vienlīdz autentisks.

⁽¹⁾ Skatīt papildinājumu šā izdevuma beigās.

TO APLIECINOT, attiecīgie Pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Māstrihtā, tūkstoš deviņi simti deviņdesmit otrā gada septītajā februārī.

(pilnvaroto saraksts nav sniegts)

A. LĪGUMAM PAR EIROPAS SAVIENĪBU PIEVIENOTAIS PROTOKOLS

Protokols (Nr. 1)

par 17. pantu Līgumā par Eiropas Savienību (1997)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT TO, ka pilnībā jāīsteno Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 1. punkta otrās daļas un 3. punkta noteikumi,

IEVĒROJOT TO, ka saskaņā ar 17. pantu Savienības politika neskar dažu dalībvalstu drošības politikas un aizsardzības politikas īpašo būtību un ievēro dažu dalībvalstu pienākumus, kuras uzskata, ka to kopējā aizsardzības politika ir īstenojama NATO ietvaros saskaņā ar Ziemeļatlantijas Līgumu un ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta šajā struktūrā,

IR VIENOJUŠĀS par šādu noteikumu, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību,

Gada laikā pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā Eiropas Savienība kopā ar Rietumeiropas Savienību izstrādā noteikumus ciešākai savstarpējai sadarbībai.

B. PROTOKOLI, KAS PIEVIENOTI LĪGUMAM PAR EIROPAS SAVIENĪBU UN EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMAM

Protokols (Nr. 2),

ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā (1997)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IEVĒROJOT TO, ka nolīgumi par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, ko 1985. gada 14. jūnijā un 1990. gada 19. jūnijā Šengēnā parakstījušas dažas Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī ar tiem saistītie nolīgumi un uz to pamata pieņemtie noteikumi ir paredzēti, lai uzlabotu Eiropas integrāciju un, jo īpaši, lai Eiropas Savienībai ļautu straujāk kļūt par telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums,

TIEKDAMIES iekļaut iepriekš minētos nolīgumus un noteikumus Eiropas Savienības sistēmā,

APLIECINOT, ka Šengenas *acquis* noteikumus piemēro tikai tad, ja tie ir saderīgi ar Eiropas Savienības un Kopienas tiesībām,

ŅEMOT VĒRĀ Dānijas īpašo nostāju,

ŅEMOT VĒRĀ TO, ka Īrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nav minēto nolīgumu puses un parakstītājas, un to, ka tomēr ir jāparedz iespēja šīm dalībvalstīm pieņemt tos pilnībā vai daļēji,

ATZĪSTOT, ka tādēļ ir jāizmanto Līguma par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumi par dažu dalībvalstu ciešāku sadarbību un ka šos noteikumus vajadzētu izmantot tikai kā pēdējo līdzekli,

ŅEMOT VĒRĀ vajadzību uzturēt īpašas attiecības ar Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti, jo šīs abas valstis ir apstiprinājušas vēlmi uzņemties saistības, ko uzliek iepriekšminētie noteikumi, pamatojoties uz 1996. gada 19. decembrī Luksemburgā parakstīto nolīgumu,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam.

1. pants

Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Itālijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika, Portugāles Republika, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste, kas parakstījušas Šengenas nolīgumus, ir pilnvarotas izveidot ciešāku savstarpēju sadarbību jomās, uz ko attiecas minētie nolīgumi un ar tiem saistītie noteikumi, kas uzskaitīti šā protokola pielikumā, šē turpmāk "Šengenas *acquis*". Šo sadarbību veic Eiropas Savienības iestāžu un tiesību sistēmā, ievērojot attiecīgos noteikumus Līgumā par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā.

2. pants

1. No Amsterdamas Līguma spēkā stāšanās dienas Šengenas *acquis*, ieskaitot saskaņā ar Šengenas nolīgumiem dibinātās Izpildu komitejas lēmumus, kas pieņemti pirms šīs dienas, piemēro uzreiz visās trīspadsmit 1. pantā minētajās dalībvalstīs, neskarot 2. punkta noteikumus. No tās pašas dienas minēto Izpildu komiteju aizstāj Padome.

Padome ar 1. pantā minēto locekļu vienprātīgu lēmumu nosaka visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu šo punktu. Padome ar vienprātīgu lēmumu saskaņā ar attiecīgiem līgumu noteikumiem nosaka juridisko pamatu katram noteikumam vai lēmumam, kurš veido Šengenas *acquis*.

Attiecībā uz šādiem noteikumiem un lēmumiem un saskaņā ar minēto juridisko pamatu Eiropas Kopienas Tiesa īsteno pilnvaras, ko tai piešķir attiecīgi piemērojamie līgumu noteikumi. Nekādā gadījumā Tiesas kompetencē nav pieņemt nolēmumus par pasākumiem vai lēmumiem, kas attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības sargāšanu.

Kamēr iepriekš minētie pasākumi nav veikti un neskarot 5. panta 2. punktu, noteikumus vai lēmumus, kas veido Šengenas *acquis*, uzskata par tiesību aktiem, kas pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu.

2. Šā panta 1. punktu piemēro dalībvalstīm, kas parakstījušas protokolus par pievienošanos Šengenas *acquis*, no dienas, ko vienprātīgi nosaka 1. pantā paredzētie Padomes locekļi, izņemot gadījumu, kad kāda no šīm valstīm ir izpildījusi Šengenas *acquis* pievienošanās nosacījumus jau pirms Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā.

3. pants

Pēc 2. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētās noteikšanas Dānija attiecībā pret citām Šengenas nolīgumu parakstītājvalstīm saglabā tādas pašas tiesības un pienākumus, kā pirms minētās noteikšanas, attiecībā uz tām Šengenas *acquis* daļām, kurām par juridisko pamatu uzskata Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu.

Attiecībā uz tām Šengenas *acquis* daļām, kurām par juridisko pamatu uzskata VI sadaļu Līgumā par Eiropas Savienību, Dānija saglabā tādas pašas tiesības un pienākumus kā citas valstis, kas parakstījušas Šengenas nolīgumus.

4. pants

Īrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kuras nesaista Šengenas *acquis*, jebkurā brīdī var lūgt dalību dažos vai visos šā *acquis* noteikumos.

Padome par šādu lūgumu pieņem lēmumu, pastāvot vienprātībai starp tās 1. pantā minētajiem locekļiem un attiecīgās valsts valdības pārstāvi.

5. pants

1. Uz priekšlikumiem un ierosinājumiem, kas pamatojas uz Šengenas *acquis*, attiecas attiecīgi līgumu noteikumi.

Šajā sakarā gadījumā, ja Īrija vai Apvienotā Karaliste, vai abas pietiekami drīz nav rakstiski paziņojušas Padomes priekšsēdētājam par nodomu piedalīties, uzskata, ka Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11. pantā vai Līguma par Eiropas Savienību 40. pantā paredzētā atļauja ir piešķirta 1. pantā minētajām dalībvalstīm, kā arī Īrijai vai Apvienotajai Karalistei, ja kāda no tām vēlas iesaistīties attiecīgās jomas sadarbībā.

2. Attiecīgos līgumu noteikumus, kas minēti 1. punkta pirmajā daļā, piemēro pat tad, ja Padome nav noteikusi 2. panta 1. punkta otrajā daļā minētos pasākumus.

6. pants

Islandes Republika un Norvēģijas Karaliste iesaistās Šengenas *acquis* īstenošanā un tā turpmākā izveidē, pamatojoties uz 1996. gada 19. decembrī Luksemburgā parakstīto nolīgumu. Šajā nolūkā nolīgumā, ko šīs valstis slēdz ar Padomi, jāvienojas par piemērotām procedūrām, 1. pantā minētajiem Padomes locekļiem pieņemot lēmumu vienprātīgi. Šādā nolīgumā ietver noteikumus par Islandes un Norvēģijas līdzdalību visās finansiālās saistībās, kas rodas, īstenojot šo Protokolu.

Ar Islandi un Norvēģiju Padome ar vienprātīgu lēmumu slēdz atsevišķu nolīgumu, lai sadalītu tiesības un pienākumus starp Īriju un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no vienas puses, un Islandi un Norvēģiju, no otras puses, tajās Šengenas *acquis* jomās, kas attiecas uz šīm valstīm.

7. pants

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka sīkākus noteikumus, kā Šengenas Sekretariātu iekļaut Padomes Ģenerālsekretariātā.

8. pants

Sarunās par jaunu dalībvalstu uzņemšanu Eiropas Savienībā Šengenas *acquis* un pasākumi, ko iestādes nosaka tā piemērošanas jomā, uzskatāms par *acquis*, kas kopumā jāpieņem visām kandidātvalstīm.

*PIELIKUMS***ŠENGENAS ACQUIS**

1. Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdību, Vācijas Federatīvās Republikas valdības un Francijas Republikas valdības 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgums par kontroļu pakāpenisku atcelšanu pie kopīgām robežām.
 2. Konvencija, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu par kontroļu pakāpenisku atcelšanu pie kopīgām robežām un kas noslēgta 1990. gada 19. jūnijā starp Beļģijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Francijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti un Nīderlandes Karalisti, kā arī tās Nobeiguma akts un deklarācijas.
 3. Pievienošanās protokoli un nolīgumi 1985. gada nolīgumam un 1990. gada īstenošanas konvencijai, kas noslēgti ar Itāliju (parakstīti 1990. gada 27. novembrī Parīzē), Spāniju un Portugāli (parakstīti 1991. gada 25. jūnijā Bonnā), Grieķiju (parakstīti 1992. gada 6. novembrī Madridē), Austriju (parakstīti 1995. gada 28. aprīlī Briselē) un Dāniju, Somiju un Zviedriju (parakstīti 1996. gada 19. decembrī Luksemburgā), kopā ar attiecīgajiem Nobeiguma aktiem un deklarācijām.
 4. Lēmumi un deklarācijas, ko pieņēmusi Izpildu komiteja, kas nodibināta saskaņā ar 1990. gada īstenošanas konvenciju, kā arī tiesību akti, ko tās instances, kam Izpildu komiteja piešķīrusi lēmumu pieņemšanas pilnvaras, pieņem lai īstenotu šo konvenciju.
-

Protokols (Nr. 3)
**par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. panta dažu as-
pektu piemērošanu Apvienotajai Karalistei un Īrijai (1997)**

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TIEKDAMĀS atrisināt dažus jautājumus, kas attiecas uz Apvienoto Karalisti un Īriju,

ŅEMOT VĒRĀ TO, ka daudzus gadus pastāvējuši īpaši noteikumi par ceļošanu starp Apvienoto Karalisti un Īriju,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Līgumam par Eiropas Savienību.

1. pants

Neatkarīgi no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. panta, neatkarīgi no jebkura cita šā Līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikuma, pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar šiem līgumiem, vai jebkādiem starptautiskiem nolīgumiem, ko noslēgusi Kopiena vai Kopiena un tās dalībvalstis ar vienu vai vairākām trešām valstīm, Apvienotā Karaliste personām, kas vēlas ieceļot tās teritorijā, ir tiesīga pie robežas ar citām dalībvalstīm veikt pārbaudes, ko tā uzskata par vajadzīgām, lai:

- a) pārbaudītu tiesības ieceļot Apvienotajā Karalistē to valstu pilsoņiem, kuras ir līgumslēdzējas puses Eiropas Ekonomisko zonas līgumā, un viņu apgādājamām personām, kas izmanto Kopienas tiesību aktu piešķirtās tiesības, kā arī citu valstu pilsoņiem, kuriem šādas tiesības dod kāds Apvienotajai Karalistei saistošs nolīgums;
- b) izlemtu, vai citām personām piešķirt atļauju ieceļot Apvienotajā Karalistē.

Apvienotās Karalistes tiesības noteikt vai īstenot šādas pārbaudes neietekmē Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. pants, jebkurš cits minētā līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus. Norādes uz Apvienoto Karalisti šajā pantā attiecas arī uz teritorijām, par kuru ārlietām atbild Apvienotā Karaliste.

2. pants

Apvienotā Karaliste un Īrija var arī turpmāk veikt savstarpējus pasākumus attiecībā uz personu pārvietošanos starp šīm teritorijām ("Kopīgā ceļojumu telpa"), pilnīgi respektējot šā Protokola 1. panta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto personu tiesības. Tādējādi, kamēr viņi saglabā šos pasākumus, šā Protokola 1. panta noteikumi attiecas uz Īriju ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uz Apvienoto Karalisti. Šos pasākumus neietekmē Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. pants, jebkurš cits minētā līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus.

3. pants

Pārējās dalībvalstis pie savām robežām vai jebkurā robežpārejas vietā ir tiesīgas šādi pārbaudīt personas, kuras vēlas ieceļot to teritorijā no Apvienotās Karalistes vai jebkuras teritorijas, par kuras ārlietām tā atbild, ar tādiem pašiem mērķiem, kas noteikti Protokola 1. pantā, vai no Īrijas, ciktāl šā Protokola 1. panta noteikumi attiecas uz Īriju.

Pārējo dalībvalstu tiesības noteikt vai veikt šādas pārbaudes neietekmē Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. pants, jebkurš cits minētā līguma vai Līguma par Eiropas Savienību noteikums vai pasākums, kas paredzēts, piemērojot šos līgumus.

Protokols (Nr. 4)
par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju (1997)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

TIEKDAMĀS atrisināt dažus jautājumus, kas attiecas uz Apvienoto Karalisti un Īriju,

ŅEMOT VĒRĀ Protokolu par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. panta dažu aspektu piemērošanu Apvienotajai Karalistei un Īrijai,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Līgumam par Eiropas Savienību.

1. pants

Ievērojot 3. pantu, Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās ierosināto pasākumu pieņemšanā, ko veic Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu. Atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punkta, kvalificēts balsu vairākums ir tāda Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība, kāda noteikta minētajā 205. panta 2. punktā. Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot Apvienotās Karalistes un Īrijas valdības pārstāvjus.

2. pants

Saskaņā ar 1. pantu un ievērojot 3., 4. un 6. pantu, nekādi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļas noteikumi, nekādi pasākumi, kas noteikti, piemērojot šo sadaļu, nekādi noteikumi starptautiskos nolīgumos, ko Kopiena noslēgusi, piemērojot šo sadaļu, nedz arī kādi Tiesas lēmumi, kas interpretē šos noteikumus vai pasākumus, Apvienotajai Karalistei vai Īrijai nav saistoši vai piemērojami; un neviens no šiem noteikumiem, pasākumiem vai lēmumiem neietekmē minēto dalībvalstu kompetenci, tiesības un pienākumus; un neviens no šiem noteikumiem, pasākumiem vai lēmumiem, ja tie attiecas uz Apvienoto Karalisti vai Īriju, negroza *acquis communautaire*, kā arī tie nav Kopienas tiesību daļa.

3. pants

1. Apvienotā Karaliste vai Īrija trijos mēnešos pēc tam, kad Padomei iesniegts priekšlikums vai ierosinājums, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu, var rakstiski paziņot Padomes priekšsēdētājam, ka tā vēlas piedalīties šādu ierosinātu pasākumu noteikšanā un īstenošanā,

un tādā gadījumā šī valsts iegūst šādas tiesības. Atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punkta, kvalificēts balsu vairākums ir tāda attiecīgiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība, kāda noteikta minētajā 205. panta 2. punktā.

Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīgs vienprātīgs lēmums, ko pieņem Padomes locekļi, izņemot to locekli, kurš šādu paziņojumu nav izteicis. Pasākums, kas noteikts saskaņā ar šo punktu, ir saistošs visām dalībvalstīm, kuras piedalījušās tā noteikšanā.

2. Ja nav iespējams pieņemtamā termiņā noteikt kādu no 1. punktā minētajiem pasākumiem, piedaloties Apvienotajai Karalistei vai Īrijai, Padome šādu pasākumu var noteikt saskaņā ar 1. pantu bez Apvienotās Karalistes vai Īrijas līdzdalības. Šādā gadījumā piemēro 2. pantu.

4. pants

Apvienotā Karaliste vai Īrija pēc tam, kad Padome ir noteikusi kādu pasākumu, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu, vienmēr var paziņot Padomei un Komisijai par savu nodomu pieņemt minēto pasākumu. Tādā gadījumā *mutatis mutandis* piemēro Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11. panta 3. punktā paredzēto procedūru.

5. pants

Dalībvalstij, kam nav saistoši pasākumi, kuri noteikti, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu, nav nekādu finansiālu minētā pasākuma saistību, izņemot iestāžu administratīvās izmaksas.

6. pants

Ja gadījumos, kas minēti šajā Protokolā, Apvienotajai Karalistei vai Īrijai ir saistošs kāds pasākums, ko Padome noteikusi, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu, attiecīgos minētā līguma noteikumus, to skaitā 68. pantu, sakarā ar attiecīgo pasākumu piemēro šai valstij.

7. pants

3. un 4. pants neskar Protokolu, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā.

8. pants

Īrija var rakstiski paziņot Padomes priekšsēdētājam, ka turpmāk nevēlas, lai uz to attiektos šā Protokola noteikumi. Šādā gadījumā uz Īriju attiecas līguma parastie noteikumi.

Protokols (Nr. 5)
par Dānijas nostāju (1997)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT lēmumu, ko pieņēma valstu un valdību vadītāji Eiropadomes sanāksmes laikā 1992. gada 12. decembrī Edinburgā par dažiem jautājumiem, kurus sakarā ar Līgumu par Eiropas Savienību bija izvirzījusi Dānija,

IEVĒROJOT Dānijas nostāju attiecībā uz pilsonību, ekonomisko un monetāro savienību, aizsardzības politiku un tieslietām un iekšlietām, kas izklāstīta Edinburgas lēmumā,

IEVĒROJOT 3. pantu Protokolā, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Līgumam par Eiropas Savienību.

I DAĻA

1. pants

Dānija nepiedalās tādu Padomes pasākumu noteikšanā, kas ierosināti saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļu. Atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punkta, kvalificēts balsu vairākums ir 205. panta 2. punktā noteiktā attiecīgiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība. Padomes lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi, vajadzīga Padomes locekļu vienprātība, izņemot Dānijas valdības pārstāvi.

2. pants

Neviens no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļas noteikumiem, neviens pasākums, kas noteikts, piemērojot šo sadaļu, neviens noteikums starptautiskā nolīgumā, ko Kopiena noslēgusi, piemērojot šo sadaļu, un neviens Tiesas lēmums, kas interpretē šādus noteikumus vai pasākumus, nav saistoši vai piemērojami Dānijai; šādi noteikumi, pasākumi vai lēmumi neietekmē Dānijas kompetenci, tiesības un pienākumus; neviens šāds noteikums, pasākums vai lēmums negroza *acquis communautaire*, kā arī tie nav Kopienas tiesību daļa, ja attiecas uz Dāniju.

3. pants

Dānijai nav nekādu finansiālu saistību sakarā ar pasākumiem, kas minēti 1. pantā, izņemot iestāžu administratīvās izmaksas.

4. pants

1., 2. un 3. pants neattiecas uz pasākumiem, kas nosaka, kuru trešo valstu pilsoņiem vajadzīgas vīzas, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, vai pasākumiem, kas attiecas uz vīzu formu vienādību.

5. pants

1. Sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par kādu priekšlikumu vai ierosinājumu, kura mērķis ir attīstīt Šengenas *acquis*, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļas noteikumus, Dānija izlemj, vai transponēt šo lēmumu savos tiesību aktos. Ja tā nolems to darīt, šis lēmums saskaņā ar starptautiskām tiesībām radīs savstarpējas saistības Dānijai un pārējām dalībvalstīm, kuras minētas 1. pantā Protokolā, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā, kā arī Īrijai vai Apvienotajai Karalistei, ja šīs dalībvalstis piedalīsies konkrētajās sadarbības jomās.

2. Ja Dānija nolems nepiemērot kādu Padomes lēmumu, kas minēts 1. punktā, tad dalībvalstis, kuras minētas 1. pantā Protokolā, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā, apsvērs, kādi attiecīgi pasākumi būtu jāveic.

II DAĻA

6. pants

Attiecībā uz pasākumiem, ko Padome noteikusi Līguma par Eiropas Savienību 13. panta 1. punkta un 17. panta jomā, Dānija nepiedalās ar aizsardzību saistītu Savienības lēmumu un rīcību izstrādē un ieviešanā, bet tā nekavēs attīstīt ciešāku dalībvalstu sadarbību šajā jomā. Tādēļ Dānija nepiedalās šo pasākumu noteikšanā. Dānijai nav pienākuma palīdzēt finansēt darbības izdevumus, ko rada šādi pasākumi.

III DAĻA

7. pants

Dānija saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām vienmēr var informēt citas dalībvalstis, ka tā turpmāk nevēlas pilnībā vai daļēji izmantot šo Protokolu. Šādā gadījumā Dānija pilnībā piemēros attiecīgos spēkā esošos Eiropas Savienības noteiktos pasākumus.

C. PROTOKOLI, KAS PIEVIENOTI LĪGUMAM PAR
EIROPAS SAVIENĪBU, EIROPAS KOPIENAS
DIBINĀŠANAS LĪGUMAM UN EIROPAS
ATOMENERĢIJAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS
LĪGUMAM

Protokols (Nr.6)
par Tiesas Statūtiem (2001)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMIES pieņemt Tiesas Statūtus, kas paredzēti Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 245. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 160. pantā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

1. pants

Tiesas sastāvs un funkcijas atbilst noteikumiem, kas paredzēti Līgumā par Eiropas Savienību (ES līgums), Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā (EK līgums), Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (EAEK līgums) un šajos Statūtos.

I SADAĻA

TIESNEŠI UN ĢENERĀLADVOKĀTI

2. pants

Pirms stāšanās amatā visi tiesneši atklātā tiesas sēdē zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

3. pants

Uz tiesnešiem attiecas imunitāte pret tiesvedību. Pēc amata pilnvaru beigām viņu imunitāte saglabājas attiecībā uz darbībām, kas veiktas, pildot amata pienākumus, tostarp attiecībā uz teikto un rakstīto.

Tiesas plēnums imunitāti var atņemt.

Ja tiesnesim atņem imunitāti un pret viņu ierosina krimināllietu, katrā attiecīgā dalībvalstī viņu var tiesāt tikai tāda tiesa, kuras kompetencē ir tiesāt attiecīgās valsts augstākos tiesnešus.

12. līdz 15. pants un 18. pants Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās attiecas uz Tiesas tiesnešiem, ģenerālvokātiem, sekretāru un referentu palīgiem, neskarot šā panta iepriekšējās daļās izklāstītos noteikumus par tiesnešu imunitāti pret tiesvedību.

4. pants

Tiesneši nedrīkst būt politiskos vai valsts pārvaldes amatos.

Viņi nedrīkst uzņemties algotu vai nealgotu darbu, ja vien Padome izņēmuma kārtā nav ļāvusi to darīt.

Stājoties amatā, tiesneši svinīgi solās tiklab amata pilnvaru laikā, kā pēc tam pildīt pienākumus, ko uzliek šis amats, jo īpaši pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi, pēc amata pilnvaru beigām pieņemot dažus amatus un priekšrocības.

Visas neskaidrības šajā sakarā izšķir ar Tiesas lēmumu.

5. pants

Izņemot parastu nomaiņu vai nāves gadījumu, tiesneša pienākumi beidzas, viņam atkāpjoties no amata.

Ja tiesnesis atkāpjas no amata, viņš Tiesas priekšsēdētājam iesniedz atlūgumu, kas jānodod Padomes priekšsēdētājam. Pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

Tiesnesis turpina pildīt amata pienākumus, kamēr pēctecis viņu nomaina, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 6. pants.

6. pants

Tiesnesi var atlaist no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja pēc vienprātīga Tiesas tiesnešu un ģenerālvokātu atzinuma tiesnesis vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus. Attiecīgais tiesnesis šādās apspriedēs nepiedalās.

Tiesas sekretārs Tiesas lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Komisijas priekšsēdētājam, kā arī paziņo to Padomes priekšsēdētājam.

Gadījumā, ja nolemts kādu tiesnesi atlaist no amata, pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

7. pants

Tiesnesi, kam jāaizstāj Tiesas loceklis, kura amata pilnvaru laiks nav beidzies, ieceļ uz viņa priekšteča atlikušo pilnvaru laiku.

8. pants

Noteikumi, kas ietverti 2. līdz 7. pantā, attiecas uz ģenerālvokātiem.

II SADAĻA

TIESAS UZBŪVE

9. pants ⁽¹⁾

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot tiesnešus, pārmaiņus nomaina trīspadsmit un divpadsmit tiesnešus.

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot ģenerālvokātus, katrā reizē nomaina četrus ģenerālvokātus.

10. pants

Tiesas sekretārs Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

11. pants

Tiesa organizē sekretāra aizvietošanu gadījumā, ja viņš nevar ierasties Tiesā.

(¹) Pants grozīts ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Skatīt papildinājumu šā izdevuma beigās.

12. pants

Lai Tiesa varētu darboties, tai piesaista ierēdņus un citus darbiniekus. Viņi ir pakļauti Tiesas sekretāram priekšsēdētāja vadībā.

13. pants

Pēc Tiesas priekšlikuma Padome ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt referenta palīgu iecelšanu un pieņemt noteikumus, kas reglamentē viņu pienākumus. Referenta palīgiem saskaņā ar reglamentu var uzdot piedalīties Tiesā izskatāmo lietu izmeklēšanā un sadarboties ar tiesnesi referentu.

Referenta palīgus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kam ir vajadzīgā juridiskā kvalifikācija; viņus ieceļ Padome. Referenta palīgi Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

14. pants

Tiesnešiem, ģenerālvokātiem un sekretāram ir jābūt dzīvesvietai tur, kur atrodas Tiesas mītne.

15. pants

Tiesa strādā bez pārtraukuma. Tiesas oficiālās brīvdienas nosaka Tiesa, pienācīgi ievērojot savas darba vajadzības.

16. pants

Tiesa veido palātas, kurās ir trīs un pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēlē palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēlē uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Virspalātā ir trīspadsmit tiesneši. Tās priekšsēdētājs ir Tiesas priekšsēdētājs. To palātu priekšsēdētāji, kurās ir pieci tiesneši, un citi tiesneši, kurus ieceļ atbilstīgi reglamentam, arī ir daļa no virspalātas.

Tiesa lietas izspriež virspalātā, ja to lūdz dalībvalsts vai Kopienu iestāde, kas ir puse tiesas procesā.

Tiesas plēnums izlemj lietas, kas Tiesai iesniegtas saskaņā ar EK līguma 195. panta 2. punktu, 213. panta 2. punktu, 216. pantu vai 247. panta 7. punktu vai saskaņā ar EAEK līguma 107.d panta 2. punktu, 126. panta 2. punktu, 129. pantu vai 160.b panta 7. punktu.

Arī gadījumā, kad Tiesa uzskata, ka izskatāmā lieta ir ārkārtīgi svarīga, tā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var pieņemt lēmumu, ka lieta jāizlemj Tiesas plēnumam.

17. pants

Tiesas nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja apspriedē piedalās nepāra skaits tās locekļu.

Nolēmumi, ko pieņem tiesas palātas, kurās ir trīs vai pieci tiesneši, ir spēkā tikai tad, ja tos pieņem trīs tiesneši.

Virspalātas nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās deviņi tiesneši.

Tiesas plēnuma nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās piecpadsmit tiesneši.

Ja kāds no palātas tiesnešiem nevar piedalīties sēdē, tad saskaņā ar reglamentu viņa vietā lietas izspriešanai pieaicina citas palātas tiesnesi.

18. pants

Tiesnesis vai ģenerāladvokāts nevar piedalīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņš iepriekš ir bijis pārstāvis, padomdevējs vai darbojies kā kādas puses advokāts, vai bijis pieaicināts izteikties kā tiesas, tribunāla vai izmeklēšanas komisijas loceklis, vai citā statusā.

Ja tiesnesis vai ģenerāladvokāts kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka viņam nevajadzētu piedalīties kādas lietas izspriešanā vai izskatīšanā, tad viņš par to informē priekšsēdētāju. Ja priekšsēdētājs kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka tiesnesim vai ģenerāladvokātam nevajadzētu piedalīties vai izteikt pamatotus secinājumus kādā lietā, tad viņš to dara zināmu šim tiesnesim vai ģenerāladvokātam.

Visas grūtības, kas rodas, piemērojot šo pantu, risina ar Tiesas lēmumu.

Puses nevar lūgt mainīt Tiesas vai kādas tās palātas sastāvu tiesneša pilsonības dēļ vai tāpēc, ka Tiesā vai palātā nav tiesneša, kam būtu attiecīgās puses pilsonība.

III SADAĻA

PROCESS

19. pants

Dalībvalstis un Kopienų iestādes Tiesā pārstāv katrai lietai iecelts pārstāvis; pārstāvim var palīdzēt padomdevējs vai advokāts.

Tādā pašā veidā tiek pārstāvētas arī valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētā EBTA Uzraudzības iestāde.

Citas puses jāpārstāv advokātam.

Tiesā pārstāvēt kādu pusi vai palīdzēt tai var tikai tie advokāti, kas ir tiesīgi praktizēt dalībvalstu tiesās vai to valstu tiesās, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses.

Šiem pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas procesos, ir tiesības un imunitāte, kas vajadzīga, lai viņi varētu neatkarīgi pildīt pienākumus atbilstīgi reglamentā paredzētajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz šiem padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas procesos, Tiesai ir pilnvaras, ko parasti piešķir tiesām un ko paredz reglaments.

Augstskolu pasniedzējiem, kas ir to dalībvalstu pilsoņi, kuru tiesību akti dod viņiem tiesības uzstāties tiesā, ir tādas pašas tiesības Tiesā, kādas šis pants piešķir advokātiem.

20. pants

Tiesas procesam ir divas daļas: rakstiskā daļa un mutiskā daļa.

Rakstiskajā daļā pusēm un Kopienų iestādēm, kuru lēmumi tiek apstrīdēti, nosūta pieteikumus, lietas izklāstus, iebildumus un apsvērumus, un atbildes, ja tādas ir, kā arī visus minētajiem dokumentiem pievienotos pamatojuma dokumentus vai to apliecinātas kopijas.

Minētos dokumentus nosūta Tiesas sekretārs tādā kārtībā un tādos termiņos, kādi paredzēti reglamentā.

Mutiskajā daļā ietilpst tiesneša referenta ziņojuma nolasīšana, pārstāvju, padomdevēju un advokātu uzklaušīšana, un ģenerāladvokāta izteiktie pamatotie secinājumi, kā arī liecinieku un ekspertu uzklaušīšana, ja tādi ir.

Ja Tiesa uzskata, ka lieta nav saistīta ar jaunu tiesību jautājumu, tā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas var pieņemt lēmumu par to, ka lieta izlemjama bez ģenerāladvokāta pamatoto secinājumu uzklaušīšanas.

21. pants

Tiesā griežas ar Tiesas sekretāram adresētu pieteikumu. Tajā jābūt iesniedzēja vārdam un pastāvīgai adresei, ziņām par parakstītāju, jānorāda persona vai personas, pret kurām pieteikums vērst, strīda priekšmets, prasījums un īss to tiesību normu izklāsts, ar kurām tiek pamatots pieteikums.

Vajadzības gadījumā pieteikumam pievieno aktu, ko prasa atcelt, vai - EK līguma 232. pantā minētos gadījumos, kā arī EAEK līguma 148. pantā minētos gadījumos - dokumentāru apliecinājumu par to, kurā dienā kāda iestāde saskaņā ar minētajiem pantiem tikusi uzaicināta rīkoties. Ja šos dokumentus neiesniedz kopā ar pieteikumu, Tiesas sekretārs lūdz attiecīgo pusi tos iesniegt pieņemamā termiņā, tomēr šādā gadījumā puse nezaudē savas tiesības arī tad, ja dokumentus iesniedz pēc lietas ierosināšanai noteiktā termiņa.

22. pants

Lietās, uz kurām attiecas EAEK līguma 18. pants, Tiesā griežas, iesniedzot Tiesas sekretāram apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norāda iesniedzēja vārdu un pastāvīgo adresi, ziņas par parakstītāju, atsauci uz pārsūdzēto lēmumu, kā arī norāda atbildētāju vārdus vai nosaukumus, strīda priekšmetu, pievieno dokumentus un īsu pamatojuma izklāstu.

Apelācijas sūdzībai pievieno apstrīdētā Arbitrāžas komitejas lēmuma apliecinātu kopiju.

Ja Tiesa apelāciju noraida, tad Arbitrāžas komitejas lēmums kļūst galīgs.

Ja Tiesa Arbitrāžas komitejas lēmumu atceļ, tad vajadzības gadījumā pēc kādas puses ierosinājuma lietu var atkal izskatīt Arbitrāžas komitejā. Arbitrāžas komiteja ievēro visus Tiesas nolēmumus par tiesību jautājumiem.

23. pants

Gadījumos, uz kuriem attiecas ES līguma 35. panta 1. punkts, EK līguma 234. pants un EAEK līguma 150. pants, attiecīgā dalībvalsts tiesa dara zināmu Tiesai savu lēmumu apturēt lietas izskatīšanu un nodot lietu Tiesai. Tiesas sekretārs šo lēmumu pēc tam paziņo pusēm, dalībvalstīm un Komisijai, kā arī Padomei vai Eiropas Centrālajai Bankai, ja kāda no tām izdevusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta, un Eiropas Parlamentam un Padomei, ja šīs abas iestādes kopīgi izdevušas aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta.

Puses, dalībvalstis, Komisija un, attiecīgā gadījumā, Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Centrālā banka ir tiesīga divos mēnešos pēc šāda paziņojuma iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

Gadījumos, uz kuriem attiecas EK līguma 234. pants, Tiesas sekretārs attiecīgās valsts tiesas lēmumu paziņo arī valstīm, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētajai EBTA Uzraudzības iestādei, kas divos mēnešos pēc šāda paziņojuma Tiesai var iesniegt lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus, ja konkrētā lieta ir saistīta ar EEZ līguma darbības jomām.

Ja nolīgums, kas attiecas uz kādu īpašu jautājumu un ko Padome noslēgusi ar vienu vai vairākām trešām valstīm, paredz, ka šīs valstis ir tiesīgas iesniegt lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus gadījumos, kad dalībvalsts tiesa vērsas pie Tiesas, lai tā sniegtu prejudiciālu nolēmumu jautājumā, uz ko attiecas nolīgums, tad attiecīgās valsts tiesas nolēmumu, kura ir šis jautājums, arī paziņo attiecīgajām trešām valstīm. Divu mēnešu laikā no šādas paziņošanas šīs valstis drīkst iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

24. pants

Tiesa var prasīt pusēm iesniegt visus dokumentus un darīt zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vēlamu. Jebkuru atteikumu oficiāli reģistrē.

Tiesa var arī lūgt, lai dalībvalstis un iestādes, kas nav puses attiecīgajā lietā, dara zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vajadzīgu tiesvedības sakarā.

25. pants

Tiesa var jebkurai fiziskai personai, struktūrai, iestādei, komitejai vai citai organizācijai pēc pašas izvēles katrā laikā uzticēt uzdevumu sniegt eksperta atzinumu.

26. pants

Lieciniekus uzklausa atbilstīgi reglamentam.

27. pants

Ja liecinieki neierodas tiesā, Tiesai ir pilnvaras, kas parasti ir tiesām, un tā var atbilstīgi reglamentam uzlikt naudas sodus.

28. pants

Lieciniekus un ekspertus var uz klausīt pēc tam, kad viņi devuši tādu zvērestu, kāds noteikts reglamentā, vai arī tādu, kāds noteikts liecinieka vai eksperta valsts tiesību aktos.

29. pants

Tiesa var dot rīkojumu, lai lieciniekus vai ekspertus uzklausu viņu pastāvīgās dzīvesvietas tiesu iestāde.

Šo rīkojumu atbilstīgi reglamentam nosūta izpildīt kompetentai tiesu iestādei. Dokumentus, kas sagatavoti, izpildot Tiesas tiesiskās palīdzības lūgumu, saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem nosūta atpakaļ Tiesai.

Tiesa sedz izdevumus, neierobežojot tiesības vajadzības gadījumā tos piedzīt no pusēm.

30. pants

Dalībvalstis pret visiem liecinieku vai ekspertu zvēresta pārkāpumiem izturas tāpat kā tad, ja pārkāpums būtu izdarīts kādā attiecīgās dalībvalsts tiesā, kuras jurisdikcijā ir civillietas. Pēc Tiesas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts pret pārkāpēju ierosina lietu savā kompetentajā tiesā.

31. pants

Tiesas sēdes ir atklātas, ja vien Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu iesnieguma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj ko citu.

32. pants

Tiesas sēžu gaitā Tiesa var uzklausīt ekspertus, lieciniekus un pašas puses. Puses var vērsties pie Tiesas tikai ar pārstāvju starpniecību.

33. pants

Visas tiesas sēdes protokolē, un protokolu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs.

34. pants

Priekšsēdētājs sagatavo izskatāmo lietu sarakstu.

35. pants

Tiesas apspriedes ir un paliek slepenas.

36. pants

Tiesas spriedumos norāda pamatojumu, kāpēc tie pieņemti. Spriedumos norāda to tiesnešu vārdus, kuri piedalījušies apspriedēs.

37. pants

Tiesas spriedumus paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Tos nolasa atklātās tiesas sēdēs.

38. pants

Tiesa pieņem lēmumu par izdevumiem.

39. pants

Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar saīsināto tiesāšanās procedūru, kas vajadzības gadījumā var atšķirties no šo Statūtu noteikumiem un kas ir noteikta reglamentā, var pieņemt lēmumus attiecībā uz pieteikumiem par akta izpildes apturēšanu saskaņā ar EK līguma 242. pantu un EAEK līguma 157. pantu, par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar EK līguma 243. pantu vai EAEK līguma 158. pantu, vai pieteikumus par izpildes apturēšanu saskaņā ar EK līguma 256. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 164. panta trešo daļu.

Ja priekšsēdētājs nevar piedalīties sēdē, saskaņā ar reglamentu viņa vietā stājas cits tiesnesis.

Priekšsēdētāja vai tiesneša, kas viņu aizstāj, lēmums ir provizorisks un nekādi neietekmē Tiesas nolēmumu par lietas būtību.

40. pants

Dalībvalstis un Kopienu iestādes var iestāties lietās, ko izskata Tiesa.

Tādas tiesības ir arī visām citām personām, kas konstatē, ka Tiesā iesniegtas lietas iznākums skar to intereses, ja vien tā nav lieta starp dalībvalstīm, starp Kopienu iestādēm vai starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Kopienu iestādēm, no otras puses.

Neskarot šā panta otro daļu, lietās, ko izskata Tiesa, var iestāties valstis, kas nav dalībvalstis, bet ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ līgumā minētā EBTA Uzraudzības iestāde, ja konkrētā lieta ir saistīta ar kādu no EEZ līguma darbības jomām.

Argumenti, kas ietverti pieteikumā par iestāšanos lietā, drīkst tikai atbalstīt vienas puses prasījumu.

41. pants

Ja atbildētāja puse pēc atbilstīga uzaicinājuma neiesniedz rakstiskus argumentus aizstāvībai, spriedumu attiecībā uz šo pusi pieņem aizmuguriski. Iebildumus pret spriedumu var iesniegt mēneša laikā pēc tā paziņošanas. Iebildumu iesniegšana nepārtrauc aizmuguriskā sprieduma izpildi, ja vien Tiesa nenolemj ko citu.

42. pants

Dalībvalstis, Kopienu iestādes un citas fiziskās vai juridiskās personas tādās lietās un saskaņā ar tādiem nosacījumiem, kas jānosaka reglamentā, var ierosināt lietu kā trešās personas, lai apstrīdētu Tiesas spriedumu, kas pieņemts, neuzklausot šīs personas, ja spriedums aizskar viņu tiesības.

43. pants

Ja sprieduma saturs vai piemērojuma apjoms ir neskaidrs, Tiesa to interpretē pēc tās puses vai Kopienas iestādes lūguma, kura dara zināmu savu ieinteresētību šādā interpretēšanā.

44. pants

Pieteikumu pārskatīt spriedumu var iesniegt Tiesai tikai tad, ja kļūst zināms kāds fakts, kas ir būtiski svarīgs faktors, bet sprieduma pieņemšanas laikā nav bijis zināms Tiesai un pusei, kas prasa spriedumu pārskatīt.

Pārskatīšanu sāk ar Tiesas spriedumu, kas skaidri un noteikti fiksē jauno faktu un atzīst, ka būtībā tas ļauj lietu pārskatīt, un šā iemesla dēļ atzīst pieteikumu par izskatāmu.

Pieteikumu par pārskatīšanu nevar iesniegt, ja pagājuši desmit gadi pēc Tiesas sprieduma pieņemšanas dienas.

45. pants

Termiņu pagarinājumus, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, nosaka reglaments.

Terminam beidzoties, attiecīgā persona nezaudē savas tiesības, ja pierāda, ka pastāvējuši neparedzēti apstākļi vai *force majeure*.

46. pants

Lietas pret Kopienām sakarā ar ārpuslīgumu saistībām nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Kopienas iestādei. Pēdējā gadījumā lieta jāierosina divos mēnešos, kā tas paredzēts EK līguma 230. pantā un EAEK līguma 146. pantā; vajadzības gadījumā piemēro attiecīgi vai nu EK līguma 232. panta otro daļu, vai arī EAEK līguma 148. panta otro daļu.

IV SADAĻA

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

47. pants

Šo Statūtu 2. līdz 8. pants, 14. un 15. pants, 17. panta pirmā, otrā, ceturtā un piektā daļa un 18. pants attiecas uz Pirmās instances tiesu un tās locekļiem. Statūtu 2. pantā minēto zvērestu nodod Tiesas priekšā, un 3., 4. un 6. pantā minētos lēmumus pieņem Tiesa, iepriekš uzklusot Pirmās instances tiesu.

Šo Statūtu 3. panta ceturtā daļa, kā arī 10., 11. un 14. pants *mutatis mutandis* attiecas arī uz Pirmās instances tiesas sekretāru.

48. pants ⁽¹⁾

Pirmās instances tiesā ir divdesmit pieci tiesneši.

49. pants

Pirmās instances tiesas locekļiem var uzdot pildīt ģenerālvokāta pienākumus.

Ģenerālvokāta pienākums, rīkojoties pilnīgi objektīvi un neatkarīgi, ir atklātās tiesas sēdēs izteikt pamatotus secinājumus dažās Pirmās instances tiesā iesniegtās lietās, lai palīdzētu Pirmās instances tiesai pildīt tās pienākumus.

Tādu lietu noteikšanas kritērijus, kā arī procedūru ģenerālvokātu norīkošanai nosaka Pirmās instances tiesas reglamentā.

⁽¹⁾ Pants grozīts ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Skatīt papildinājumu šā izdevuma beigās.

Loceklis, kuram kādā lietā uzdots veikt ģenerālvokāta pienākumu, nevar piedalīties sprieduma pieņemšanā attiecīgajā lietā.

50. pants

Pirmās instances tiesa lietas izspriež palātās, kurās ir trīs vai pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēlē palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēlē uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Palātu sastāvu un lietu nodošanu tām nosaka reglaments. Dažos gadījumos, kas paredzēti reglamentā, lietas var izskatīt Pirmās instances tiesas plēnums vai arī viens pats tiesnesis.

Reglamentā tāpat var paredzēt, kādos gadījumos un ar kādiem nosacījumiem Pirmās instances tiesa lietas izspriež virspalātā.

51. pants

Atkāpjoties no noteikuma, kas iekļauts EK līguma 225. panta 1. punktā un EAEK līguma 140.a panta 1. punktā, Tiesa saglabā jurisdikciju lietās, kas minētas EK līguma 230. un 232. pantā un EAEK līguma 146. un 148. pantā, kad tās ierosina kāda dalībvalsts pret:

- a) Eiropas Parlamenta vai Padomes, vai abu šo iestāžu kopīgu darbību vai bezdarbību, izņemot:
 - lēmumus, kurus pieņēmusi Padome saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punkta trešo daļu,
 - Padomes tiesību aktus, kas pieņemti saskaņā ar Padomes regulu par pasākumiem, lai aizsargātu tirdzniecību EK līguma 133. panta nozīmē,
 - Padomes tiesību aktus, ar kuriem Padome īsteno izpildu pilnvaras saskaņā ar EK līguma 202. panta trešo ievilkumu;
- b) Komisijas darbību vai bezdarbību saskaņā ar EK līguma 11.a pantu.

Tiesa saglabā jurisdikciju arī lietās, kas minētas tajos pašos pantos, kad tās ierosina Kopienų iestāde vai Eiropas Centrālā banka pret Eiropas Parlamenta, Padomes, abu šo iestāžu kopīgu darbību vai bezdarbību, vai pret Komisiju, vai kad tās ierosina Kopienų iestāde pret Eiropas Centrālās bankas darbību vai bezdarbību.

52. pants

Tiesas priekšsēdētājs un Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs, savstarpēji vienojoties, pieņem nosacījumus, kā Tiesas ierēdņi un citi tās darbinieki sniedz pakalpojumus Pirmās instances tiesai, lai tā varētu darboties. Daži ierēdņi vai citi darbinieki ir pakļauti Pirmās instances tiesas sekretāram Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja vadībā.

53. pants

Pirmās instances tiesas procesu reglamentē III sadaļa.

Pirmās instances tiesas procesu precizē un papildina ar noteikumiem, kas var būt vajadzīgi un ko fiksē reglamentā. Reglamentā var būt atkāpes no 40. panta ceturtās daļas un no 41. panta, lai ņemtu vērā īpašās iezīmes, kādas ir tiesvedībai intelektuālā īpašuma jomā.

Atkāpjoties no šo Statūtu 20. panta ceturtās daļas, ģenerālvokāts savus pamatotos secinājumus var iesniegt rakstiski.

54. pants

Ja pieteikumu vai citu Pirmās instances tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Tiesas sekretāram, sekretārs to tūlīt pārsūta Pirmās instances tiesas sekretāram; tāpat, ja pieteikumu vai citu Tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Pirmās instances tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Tiesas sekretāram.

Ja Pirmās instances tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt lietu, kas ir Tiesas jurisdikcijā, tā nodod šo lietu Tiesai; tāpat, ja Tiesa konstatē, ka lieta ir Pirmās instances tiesas jurisdikcijā, tā šo lietu nodod Pirmās instances tiesai, turklāt tā nedrīkst atteikties lietu izskatīt.

Ja Tiesā un Pirmās instances tiesā ir nodotas lietas, kurās ir tas pats prasījums, kurās jāizskata tas pats interpretācijas jautājums vai kurās apstrīdēta tā paša tiesību akta spēkā esamība, Pirmās instances tiesa pēc pušu uzklausišanas var atlikt lietas izskatīšanu līdz sprieduma pieņemšanai Tiesā vai, ja lieta sākta atbilstīgi EK līguma 230. pantam vai EAEK līguma 146. pantam, atteikties no jurisdikcijas, lai tādējādi ļautu Tiesai izskatīt šādas lietas. Tajos pašos gadījumos Tiesa var arī izlemt atlikt lietas izskatīšanu tajā; tādā gadījumā turpinās tiesvedība Pirmās instances tiesā.

Ja kāda dalībvalsts un Kopienu iestāde apstrīd to pašu tiesību aktu, Pirmās instances tiesa atsakās no jurisdikcijas, lai Tiesa var lemt par šiem pieprasījumiem.

55. pants

Pirmās instances tiesas galīgos lēmumus, kā arī lēmumus, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai atrisina procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieļaujamību, Pirmās instances tiesas sekretārs dara zināmus visām lietā iesaistītajām pusēm, kā arī visām dalībvalstīm un Kopienas iestādēm arī tādā gadījumā, ja tās nav iestājušās lietā, ko izskatījusi Pirmās instances tiesa.

56. pants

Tiesā var iesniegt apelāciju divos mēnešos pēc tam, kad paziņots lēmums, ko pārsūdz, pret Pirmās instances tiesas galīgajiem lēmumiem un šīs tiesas lēmumiem, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai izlemj procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieļaujamību.

Šādas apelācijas var iesniegt personas, kuru prasījumi vai iebildumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji. Tomēr personas, kas iestājušās lietā un kas nav dalībvalstis un Kopienu iestādes, var iesniegt apelācijas sūdzības tikai tad, ja Pirmās instances tiesas lēmumi tās ietekmē tieši.

Izņemot gadījumus, kas attiecas uz domstarpībām starp Kopienām un to darbiniekiem, apelācijas var iesniegt arī dalībvalstis un Kopienu iestādes, kas nav iestājušās lietā tiesvedības gaitā Pirmās instances tiesā. Tādas dalībvalstis un iestādes ir tādā pašā statusā kā dalībvalstis vai iestādes, kas iestājušās lietā tiesvedībā pirmajā instancē.

57. pants

Visas personas, kuru pieteikumus par iestāšanos lietā Pirmās instances tiesa noraidījusi, var iesniegt Tiesai apelāciju divās nedēļās pēc tam, kad tām darīts zināms lēmums pieteikumu noraidīt.

Attiecīgajā lietā iesaistītās puses var Tiesā pārsūdzēt visus Pirmās instance tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar EK līguma 242. pantu, 243. pantu vai 256. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 157. pantu, 158. pantu vai 164. panta trešo daļu, divos mēnešos pēc tam, kad šie lēmumi darīti zināmi.

Apelāciju, kas minēta šā panta pirmajās divās daļās, izskata un par to lemj saskaņā ar 39. pantā izklāstīto procedūru.

58. pants

Apelācijas sūdzības Tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamatojas uz to, ka Pirmās instances tiesa nav bijusi kompetenta, pārkāpusi reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Kopienas tiesību aktus.

Apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi.

59. pants

Ja iesniegta apelācija pret Pirmās instances tiesas lēmumu, lietas izskatīšanai Tiesā ir rakstiskā daļa un mutiskā daļa. Saskaņā ar reglamentu pēc ģenerālvokāta un pušu uzklausišanas Tiesa var atteikties no mutiskās daļas.

60. pants

Neskarot EK līguma 242. un 243. pantu un EAEK līguma 157. un 158. pantu, apelācijas iesniegšana neaptur attiecīgā akta piemērošanu.

Atkāpjoties no EK līguma 244. panta un EAEK līguma 159. panta, Pirmās instances tiesas lēmumi, kas pasludina regulas par spēkā neesošām, tomēr stājas spēkā tikai pēc tam, kad beidzies šo Statūtu 56. panta pirmajā daļā minētais termiņš vai, ja šajā termiņā iesniegta apelācija, tad pēc tam, kad apelācija noraidīta, tomēr neierobežojot puses tiesības griezties Tiesā saskaņā ar EK līguma 242. un 243. pantu un EAEK līguma 157. un 158. pantu, lai apturētu to regulu darbību, kuras pasludinātas par spēkā neesošām, vai lai lūgtu lemt par kādu citu pagaidu pasākumu.

61. pants

Ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas lēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Pirmās instances tiesā.

Ja lietu nodod atpakaļ Pirmās instances tiesai, tai ir saistoši Tiesas lēmumi par tiesību jautājumiem.

Ja ir pamatota apelācija, ko iesniedz dalībvalsts vai Kopienu iestāde, kas nav iestājusies lietā tiesvedības gaitā Pirmās instances tiesā, tad Tiesa, ja uzskata to par vajadzīgu, nosaka, kuras no atceltā Pirmās instances tiesas lēmuma sekām tā uzskata par galīgām attiecībā uz lietā iesaistītām pusēm.

62. pants

Gadījumos, kas paredzēti EK līguma 225. panta 2. un 3. punktā un EAEK līguma 140.a panta 2. un 3. punktā, ja pirmais ģenerālvokāts uzskata, ka ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence, viņš Tiesai var ierosināt pārskatīt Pirmās instances tiesas lēmumu.

Tāds ierosinājums jāiesniedz viena mēneša laikā pēc Pirmās instances tiesas lēmuma pieņemšanas. Viena mēneša laikā pēc tam, kad saņemts pirmā ģenerālvokāta ierosinājums, Tiesa lemj, vai lēmumu pārskatīs vai ne.

62.a pants

Jautājumus, uz kuriem attiecas pārskatīšana, Tiesa izskata atbilstoši ārkārtas procedūrai, pamatojoties uz dokumentāciju, ko nodevusi Pirmās instances tiesa.

Šo Statūtu 23. pantā paredzētās ieinteresētās personas, kā arī - gadījumos, uz ko attiecas EK līguma 225. panta 2. punkts un EAEK līguma 140.a panta 2. punkts, - Pirmās instances tiesas tiesvedībā iesaistītās puses ir tiesīgas šim nolūkam noteiktā termiņā iesniegt Tiesai rakstiskus izklāstus vai apsvērumus par jautājumiem, uz kuriem attiecas pārskatīšana.

Tiesa var lemt par mutiskās daļas sākšanu pirms lēmuma pieņemšanas.

62. b pants

Gadījumos, uz ko attiecas EK līguma 225. panta 2. punkts un EAEK līguma 140.a panta 2. punkts, neskarot EK līguma 242. un 243. pantu, pārskatīšanas pieteikumam un lēmumam par pārskatīšanas procedūras sākšanu nav apturoša efekta. Ja Tiesa konstatē, ka Pirmās instances tiesas lēmums apdraud Kopienas tiesību vienotību un konsekvenci, tā lietu nodod atkārtotai izskatīšanai Pirmās instances tiesai, kam ir saistoši Tiesas konstatētie tiesību jautājumi; Tiesa var norādīt tās Pirmās instances tiesas lēmuma sekas, kuras attiecībā uz tiesvedībā iesaistītām pusēm jāuzskata par galīgām. Ja tomēr, ņemot vērā pārskatīšanas rezultātu, lietas iznākuma pamatā ir konstatētie fakti, uz kuriem pamatojas Pirmās instances tiesas lēmums, Tiesa pieņem galīgo lēmumu.

Gadījumos, kas paredzēti EK līguma 225. panta 3. punktā un EAEK līguma 140.a panta 3. punktā, ja nav pārskatīšanas pieteikuma vai lēmuma par pārskatīšanas procedūras sākšanu, Pirmās instances tiesas sniegtā atbilde vai atbildes uz tai iesniegtajiem jautājumiem stājas spēkā pēc to termiņu beigām, kas šim nolūkam noteikti 62. panta otrajā daļā. Ja sāk pārskatīšanas procedūru, tad atbilde vai atbildes, uz ko attiecas pārskatīšana, stājas spēkā pēc minētās procedūras pabeigšanas, ja vien Tiesa nelemj citādi. Ja Tiesa konstatē, ka Pirmās instances tiesas lēmums apdraud Kopienas tiesību vienotību vai konsekveni, Tiesas sniegtā atbilde uz jautājumiem, uz kuriem attiecas pārskatīšana, aizstāj Pirmās instances tiesas atbildi.

IV.A SADAĻA TIESAS PALĀTAS

62.c pants

Noteikumi, kas attiecas uz EK līguma 225.a pantā un EAEK līguma 140.b pantā paredzēto tiesas palātu kompetenci, sastāvu, organizāciju un procedūru, ir izklāstīti šo Statūtu pielikumā.

V SADAĻA NOBEIGUMA NOTEIKUMI

63. pants

Tiesas reglaments un Pirmās instances tiesas reglaments ietver noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu un vajadzības gadījumā papildinātu šos Statūtus.

64. pants

Kamēr šajos Statūtos nav pieņemti noteikumi, kas reglamentē valodu lietojumu Tiesā un Pirmās instances tiesā, turpina piemērot tos valodu lietošanas noteikumus, kas paredzēti Tiesas reglamentā un Pirmās instances tiesas reglamentā. Minētos noteikumus var grozīt vai atcelt tikai saskaņā ar procedūru, kas paredzēta šo Statūtu grozīšanai.

*I PIELIKUMS***EIROPAS SAVIENĪBAS CIVILDIENTESTA TIESA***1. pants*

Eiropas Savienības Civildienesta tiesas (še turpmāk "Civildienesta tiesa") kompetencē ir pirmajā instancē izskatīt domstarpības starp Kopienām un to darbiniekiem, kas minētas EK līguma 236. pantā un EAEK līguma 152. pantā, tostarp domstarpības starp visām struktūrām vai aģentūrām un to darbiniekiem, attiecībā uz kuriem Tiesai piešķirta jurisdikcija.

2. pants

Civildienesta tiesā ir septiņi tiesneši. Ja Tiesa to lūdz, Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, var palielināt tiesnešu skaitu.

Tiesnešus ieceļ uz sešiem gadiem. Tiesnešus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Visas brīvās amata vietas aizpilda, uz sešiem gadiem ieceļot jaunu tiesnesi.

3. pants

1. Tiesnešus ieceļ Padome saskaņā ar EK līguma 225.a panta ceturto daļu un EAEK līguma 140.b panta ceturto daļu, apspriedusies ar šajā pantā paredzēto komiteju. Ieceļot tiesnešus, Padome nodrošina tiesas sastāva līdzsvarotību, lai tajā būtu pārstāvēti dalībvalstu pilsoņi no ģeogrāfiski pēc iespējas plašākas teritorijas, ņemot vērā arī valstu tiesību sistēmu pārstāvību.

2. Jebkura persona, kas ir Savienības pilsonis un kas atbilst EK līguma 225.a panta ceturtajā daļā un EAEK līguma 140.b panta ceturtajā daļā ietvertajiem nosacījumiem, var iesniegt pieteikumu. Padome, pēc Tiesas ieteikuma pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, paredz nosacījumus un procedūras, kas reglamentē šādu pieteikumu iesniegšanu un apstrādi.

3. Izveido komiteju, kurā ir septiņas personas, ko izraugās no bijušiem Tiesas un Pirmās instances tiesas locekļiem un juristiem ar atzītu kompetenci. Komitejas locekļus un darbības noteikumus ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Padome pēc Tiesas priekšsēdētāja ieteikuma.

4. Komiteja sniedz atzinumu par pretendentu piemērotību pildīt Civildienesta tiesas tiesnešu pienākumus. Komiteja atzinumam pievieno to pretendentu sarakstu, kuriem ir vispiemērotākā augstos amatos gūta darba pieredze. Sarakstā iekļauj vismaz divas reizes vairāk pretendentu, nekā Padomei jāieceļ tiesnešu.

4. pants

1. Tiesneši no sava vidus ievēl Civildienesta tiesas priekšsēdētāju uz trīs gadu amata pilnvaru laiku. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

2. Civildienesta tiesa lietas izspriež palātās, kurās ir trīs tiesneši. Dažos reglamentā paredzētos gadījumos tā var lietas izspriest plēnumā vai palātā, kurā ir pieci tiesneši vai arī tikai viens tiesnesis.
3. Civildienesta tiesas priekšsēdētājs vada plēnumu un palātu, kurā ir pieci tiesneši. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir trīs tiesneši, izraugās saskaņā ar 1. punktu. Ja Civildienesta tiesas priekšsēdētāju norīko palātā, kurā ir trīs tiesneši, viņš ir šīs palātas priekšsēdētājs.
4. Plēnuma kompetenci un kvorumu, kā arī palātu sastāvu un lietu nodošanu tām nosaka reglaments.

5. pants

Civildienesta tiesai un tās locekļiem piemēro Tiesas Statūtu 2. līdz 6. pantu, 14. un 15. pantu, 17. panta pirmo, otro un piekto daļu un 18. pantu.

Statūtu 2. pantā minēto zvērestu nodod Tiesas priekšā, un Statūtu 3., 4. un 6. pantā minētos lēmumus Tiesa pieņem pēc apspriešanās ar Civildienesta tiesu.

6. pants

1. Civildienesta tiesai palīdz Tiesas un Pirmās instances tiesas administratīvie departamenti. Tiesas priekšsēdētājs vai, attiecīgos gadījumos, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs, vienojoties ar Civildienesta tiesas priekšsēdētāju, paredz nosacījumus, kā Tiesas vai Pirmās instances tiesas ierēdņi un citi darbinieki palīdz Civildienesta tiesai, lai tā varētu darboties. Daži ierēdņi vai citi darbinieki ir pakļauti Civildienesta tiesas sekretāram tiesas priekšsēdētāja vadībā.
2. Civildienesta tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus. Tiesas Statūtu 3. panta ceturtdaļa, kā arī 10., 11. un 14. pants attiecas uz tiesas sekretāru.

7. pants

1. Civildienesta tiesas procesu reglamentē Tiesas Statūtu III sadaļa, izņemot to 22. un 23. pantu. Reglamentā ietver turpmākus un sīkāk izstrādātus noteikumus, kas var izrādīties vajadzīgi.
2. Civildienesta tiesai piemēro noteikumus par valodu lietojumu Pirmās instances tiesā.
3. Procedūras rakstiskā daļa sastāv no pieteikuma un aizstāvības argumentu izklāsta iesniegšanas, ja vien Civildienesta tiesa nepieņem lēmumu, ka ir vajadzīga otra rakstisku paskaidrojumu apmaiņa. Ja notiek otra apmaiņa, Civildienesta tiesa ar pušu piekrišanu var pieņemt lēmumu spriedumu pasludināt bez mutiskās daļas.
4. Visās procedūras daļās, tostarp pieteikuma iesniegšanas laikā, Civildienesta tiesa var izskatīt iespējas izšķirt domstarpības ar izlīgumu un var veicināt izlīgumu.
5. Civildienesta tiesa pieņem lēmumus par tiesas izdevumiem. Ievērojot īpašus reglamenta noteikumus, zaudējušai pusei piespriež atlīdzināt izdevumus, ja tiesa pieņem tādu lēmumu.

8. pants

1. Ja pieteikumu vai citu Civildienesta tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Tiesas vai Pirmās instances tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Civildienesta tiesas sekretāram. Tāpat, ja pieteikumu vai citu Tiesai vai Pirmās instances tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Civildienesta tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Tiesas vai Pirmās instances tiesas sekretāram.

2. Ja Civildienesta tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt lietu, kas ir Tiesas vai Pirmās instances tiesas jurisdikcijā, tā nodod šo lietu Tiesai vai Pirmās instances tiesai. Tāpat, ja Tiesa vai Pirmās instances tiesa konstatē, ka lieta ir Civildienesta tiesas jurisdikcijā, tiesa, kurai sākotnēji nodota šī lieta, nodod to Civildienesta tiesai, un tā nedrīkst atteikties lietu izskatīt.

3. Ja Civildienesta tiesā un Pirmās instances tiesā nodotas lietas, kurās jāizskata viens un tas pats interpretācijas jautājums vai kurās apstrīdēta viena un tā paša akta spēkā esamība, Civildienesta tiesa pēc pušu uzklausišanas var atlikt lietas izskatīšanu, līdz Pirmās instances tiesa pieņem spriedumu.

Ja Civildienesta tiesā un Pirmās instances tiesā ir nodotas lietas, kurās ir viens un tas pats prasījums, Civildienesta tiesa atsakās izskatīt lietu, lai Pirmās instances tiesa varētu lemt šajās lietās.

9. pants

Pirmās instances tiesā var iesniegt apelāciju divos mēnešos pēc tam, kad paziņots pārsūdzamais lēmums, pret Civildienesta tiesas galīgajiem lēmumiem un tādiem tiesas lēmumiem, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību vai izlemj procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieļaujamību.

Šādas apelācijas var iesniegt personas, kuru prasījumi vai iebildumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji. Tomēr personas, kas iestājušās lietā un kas nav dalībvalstis vai Kopienų iestādes, var iesniegt apelācijas tikai tad, ja Civildienesta tiesas lēmumi tās ietekmē tieši.

10. pants

1. Visas personas, kuru pieteikumus par iestāšanos lietā Civildienesta tiesa ir noraidījusi, var iesniegt apelāciju Pirmās instances tiesai divās nedēļās pēc tam, kad tām darīts zināms lēmums pieteikumu noraidīt.

2. Attiecīgajā lietā iesaistītās puses var Pirmās instances tiesā pārsūdzēt visus Civildienesta tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar EK līguma 242. pantu, 243. pantu vai 256. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 157. pantu, 158. pantu vai 164. panta trešo daļu, divos mēnešos pēc tam, kad šie lēmumi darīti zināmi.

3. Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs ar saīsināto tiesāšanās procedūru, kas vajadzības gadījumā var atšķirties no dažiem šajā pielikumā iekļautajiem noteikumiem un kas ir noteikta Pirmās instances tiesas reglamentā, var pieņemt lēmumus par apelācijām, kas paredzēti 1. un 2. punktā.

11. pants

1. Apelācijas Pirmās instances tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamato ar to, ka Civildienesta tiesai nav bijis jurisdikcijas kādā jautājumā, tā pārkāpusi savu reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Kopienas tiesību aktus.
2. Apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi.

12. pants

1. Neskarot EK līguma 242. un 243. pantu un EAEK līguma 157. un 158. pantu, apelācijas iesniegšana Pirmās instances tiesai neaptur attiecīgā akta piemērošanu.
2. Ja iesniegta apelācija pret Civildienesta tiesas lēmumu, lietas izskatīšanai Pirmās instances tiesā ir rakstiskā daļa un mutiskā daļa. Pirmās instances tiesa saskaņā ar reglamentā ietvertajiem nosacījumiem pēc pušu uzklauššanas var atteikties no mutiskās daļas.

13. pants

1. Ja apelācija ir pamatota, Pirmās instances tiesa atceļ Civildienesta tiesas lēmumu un pati pieņem spriedumu attiecīgā lietā. Tā nodod lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Civildienesta tiesā gadījumos, ja tiesvedības apstākļi neļauj Tiesai nākt klajā ar lēmumu.
2. Ja lietu nodod atpakaļ Civildienesta tiesai, tai ir saistošs Pirmās instances tiesas lēmums par tiesību jautājumiem.

Protokols (Nr.7),
**kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas
Kopienu dibināšanas līgumiem (1992)**

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, kas jāpievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem,

Nekādi noteikumi ne Līgumā par Eiropas Savienību, ne Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos, ne arī citos līgumos vai aktos, ar ko groza vai papildina minētos Līgumus, nekavē Īrijā piemērot Īrijas konstitūcijas 40.3.3. pantu.

Protokols (Nr.8)
**par Eiropas Kopienu un Eiropola iestāžu, dažu organizāciju un
struktūrvienību atrašanās vietu (1997)**

DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 289. pantu, Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma 77. pantu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 189. pantu,

ŅEMOT VĒRĀ Līgumu par Eiropas Savienību,

ATGĀDINOT UN APSTIPRINOT 1965. gada 8. aprīļa lēmumu un neskarot turpmākus lēmumus par iestāžu, organizāciju un struktūrvienību atrašanās vietu,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem.

Vienīgais pants

- a) Eiropas Parlaments atrodas Strasbūrā, kur notiek 12 ikmēneša plenārsēdes, to skaitā budžeta sēde. Papildu plenārsēdes notiek Briselē. Eiropas Parlamenta komitejas sanāk Briselē. Eiropas Parlamenta Ģenerālsekretariāts un tā struktūrvienības paliek Luksemburgā.
 - b) Padome atrodas Briselē. Aprīlī, jūnijā un oktobrī Padomes sēdes notiek Luksemburgā.
 - c) Komisija atrodas Briselē. Struktūrvienības, kas minētas 1965. gada 8. aprīļa lēmuma 7., 8. un 9. pantā, izvieto Luksemburgā.
 - d) Tiesas un Pirmās instances tiesas sēdekļi ir Luksemburgā.
 - e) Revīzijas palāta atrodas Luksemburgā.
 - f) Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atrodas Briselē.
 - g) Reģionu komiteja atrodas Briselē.
 - h) Eiropas Investīciju banka atrodas Luksemburgā.
 - i) Eiropas Monetārais institūts un Eiropas Centrālā banka atrodas Frankfurtē.
 - j) Eiropas Policijas birojs (Eiropols) atrodas Hāgā.
-

Protokols (Nr.9)
par dalībvalstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā (1997)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATGĀDINOT, ka tas, kā dalībvalstu parlamenti kontrolē savu valdību darbību Savienībā, ir atkarīgs no katras dalībvalsts konstitucionālās iekārtas un prakses,

TIEKDAMIES tomēr rosināt valstu parlamentus pilnīgāk iesaistīties Eiropas Savienības darbībā un paplašināt to iespējas izteikt viedokli jautājumos, kuros tie var būt īpaši ieinteresēti,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienību dibināšanas līgumiem.

I. Informācija, kas paredzēta dalībvalstu parlamentiem

1. Visus Komisijas apspriežu dokumentus (zaļās grāmatas, baltās grāmatas un paziņojumus) uzreiz nosūta dalībvalstu parlamentiem.

2. Komisijas tiesību aktu projektus, kā Padome tos nosaka saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 207. panta 3. punktu, laikus dara pieejamus, lai katras dalībvalsts valdība varētu nodrošināt to, ka attiecīgās valsts parlaments vajadzības gadījumā tos saņem.

3. Jāpauzē sešām nedēļām no brīža, kad Komisija tiesību akta projektu vai priekšlikumu par kādu pasākumu, kas jānosaka saskaņā ar VI sadaļu Līgumā par Eiropas Savienību, ir visās valodās darījusi pieejamu Eiropas Parlamentam un Padomei, līdz tam laikam, kad to iekļauj Padomes darba kārtībā, lai pieņemtu lēmumu par tiesību akta vai kopējas nostājas pieņemšanu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. vai 252. pantu; ir iespējami izņēmumi steidzamības dēļ, kuras iemesli jāmin attiecīgajā aktā vai kopējā nostājā.

II. Eiropas lietu komiteju konference

4. Eiropas lietu komiteju konference, šē turpmāk COSAC, kas nodibināta 1989. gada 16. un 17. novembrī Parīzē, var sniegt Eiropas Savienības iestādēm jebkādu palīdzību, ko tā uzskata par lietderīgu, jo īpaši sakarā ar tiesību aktu projektiem, kurus to temata dēļ dalībvalstu valdību pārstāvji, savstarpēji vienojoties, var nolemt iesniegt konferencei.

5. COSAC var izskatīt jebkuru tiesību akta projektu vai ierosinājumu attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi, kam varētu būt tieša ietekme uz cilvēku tiesībām un brīvībām. Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju informē par jebkuru COSAC palīdzību, kas sniegta saskaņā ar šo punktu.
 6. COSAC var vērsties pie Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas ar jebkādu palīdzības piedāvājumu Eiropas Savienības likumdošanas darbā, ko uzskata par lietderīgu, īpaši attiecībā uz subsidiaritātes principa piemērošanu, brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kā arī pamattiesību jautājumos.
 7. COSAC palīdzība neuzliek nekādas saistības valstu parlamentiem un neietekmē to nostāju.
-

Protokols (Nr.10)
par Eiropas Savienības paplašināšanos (2001)

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem.

1. pants

Protokola par iestādēm atcelšana

Ar šo Eiropas Savienības paplašināšanās perspektīvā atceļ Protokolu par iestādēm, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem.

2. pants

Noteikumi attiecībā uz Eiropas Parlamentu

1. 2004. gada 1. janvārī, piemērojot no 2004.-2009. gada laikposma sākuma, 190. panta 2. punktā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā un 108. panta 2. punktā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

“Dalībvalstīs ievēlēto pārstāvju skaits ir šāds:

Beļģija	22
Dānija	13
Vācija	99
Grieķija	22
Spānija	50
Francija	72
Īrija	12
Itālija	72
Luksemburga	6
Nīderlande	25

Austrija	17
Portugāle	22
Somija	13
Zviedrija	18
Apvienotā Karaliste	72”.

2. Ievērojot 3. punktu, kopējais pārstāvju skaits Eiropas Parlamentā laikposmā no 2004. līdz 2009. gadam ir vienāds ar pārstāvju skaitu, kas norādīts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 190. panta 2. punktā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 108. panta 2. punktā, kam pieskaita jauno dalībvalstu pārstāvju skaitu saskaņā ar pievienošanās līgumiem, kurus paraksta ne vēlāk kā 2004. gada 1. janvārī.

3. Ja 2. punktā minētais locekļu kopējais skaits nerasniedz 732, tad proporcionāli koriģē dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaitu tā, lai kopējais skaits būtu pēc iespējas tuvāks 732, bet nepieļaujot, ka tādas korekcijas iznākumā dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaits ir lielāks par to skaitu, kāds laikposmam no 1999. līdz 2004. gadam paredzēts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 190. panta 2. punktā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 108. panta 2. punktā.

Padome pieņem attiecīgu lēmumu.

4. Atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189. panta otrās daļas un no Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 107. panta otrās daļas, gadījumā, ja pievienošanās līgumi stājas spēkā pēc tam, kad pieņemts šā panta 3. punkta otrajā daļā minētais Padomes lēmums, Eiropas Parlamenta locekļu skaits laikposmā, uz kuru attiecas minētais lēmums, var pārsniegt 732. Tādu pašu korekciju, kāda minēta šā panta 3. punkta pirmajā daļā, piemēro arī attiecīgās dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaitam.

3. pants

Noteikumi par balsu sadalījumu Padomē

1. ⁽¹⁾ (Atcelts)

⁽¹⁾ Punkts atcelts ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

2. Katrā pievienošanās reizē Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punkta otrajā daļā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 118. panta 2. punkta otrajā daļā minēto minimumu aprēķina tā, lai kvalificētā balsu vairākuma minimums, ko izsaka balsis, nepārsniedz minimumu, kas izriet no tabulas Deklarācijā par Eiropas Savienības paplašināšanos, kura iekļauta Nicas Līguma konferences Nobeiguma aktā.

4. pants

Noteikumi par Komisiju

1. ⁽¹⁾ No 2004. gada 1. novembra Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 213. panta 1. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 126. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu, ko piemēro no dienas, kad savus pienākumus sāk pildīt jauna Komisija:

“1. Komisijas locekļus izvēlas, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci, un viņu neatkarība nav apšaubāma.

Komisijā ir viens pilsonis no katras dalībvalsts.

Padome ar vienprātīgu lēmumu var mainīt Komisijas locekļu skaitu.”.

2. Tiklīdz Eiropas Savienībā ir 27 dalībvalstis, Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 213. panta 1. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 126. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Komisijas locekļus izvēlas, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci, un viņu neatkarība nav apšaubāma.

Komisijas locekļu skaits ir mazāks nekā dalībvalstu skaits. Komisijas locekļus izvēlas saskaņā ar rotācijas sistēmu, kurā ievērots vienlīdzības princips un kuras piemērošanas kārtību ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome.

Komisijas locekļu skaitu ar vienprātīgu lēmumu nosaka Padome.”.

Šo grozījumu piemēro no dienas, kad pēc 27. dalībvalsts pievienošanās Savienībai savus pienākumus sāk pildīt jauna Komisija.

3. Padome pēc 27. dalībvalsts pievienošanās līguma parakstīšanas ar vienprātīgu lēmumu nosaka:

— Komisijas locekļu skaitu;

⁽¹⁾ Punkts grozīts ar 2003. gada Pievienošanās Aktu.

- kārtību, kā piemērojama rotācijas sistēma, kurā ievērots vienlīdzības princips un paredzēti visi kritēriji un noteikumi, kas vajadzīgi turpmāko kolēģiju sastāvu automātiskai noteikšanai, pamatojoties uz šādiem principiem:
- a) nosakot secību un termiņus, uz kādiem dalībvalstu pilsoņus izvēlas par Komisijas locekļiem, attieksme pret dalībvalstīm ir pilnīgi vienāda; tas nozīmē, ka amata pilnvaru termiņu kopējā skaita starpība starp jebkurām divām dalībvalstīm nekad nedrīkst pārsniegt vienu termiņu;
 - b) ievērojot a) apakšpunktu, katras kolēģijas sastāvu veido tā, lai atbilstoši tiktu atspoguļots visu Savienības dalībvalstu demogrāfiskais un ģeogrāfiskais diapazons.
4. Jebkurai dalībvalstij, kas pievienojas Savienībai, ir tiesības uz viena pilsoņa tūlītēju iecelšanu Komisijā, kamēr sāk piemērot šā panta 2. punktu.
-